

SEDMA OBLJETNICA

Hrvatski Glasnik

1999/2000

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA VIII

Broj 86

TUZLA, PROSINAC 1999.

Cijena 1 KM, 4 Kn, 1 DM

*Blagoslovljeni Božićni blagdani.
Sretna, mirna i uspješna Nova 2000. godina.*

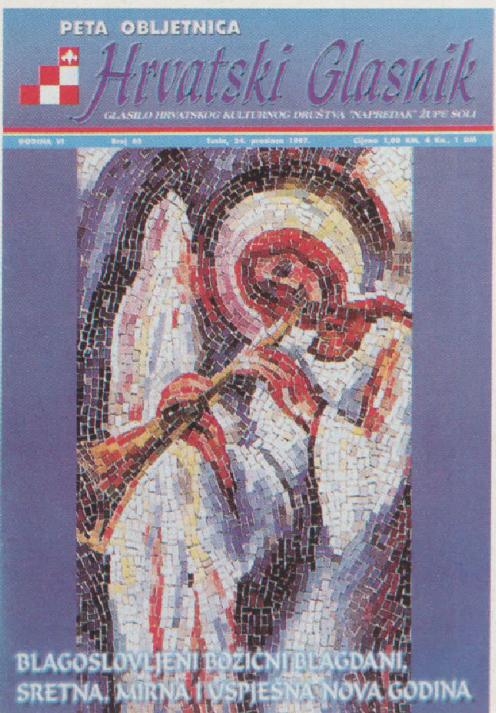
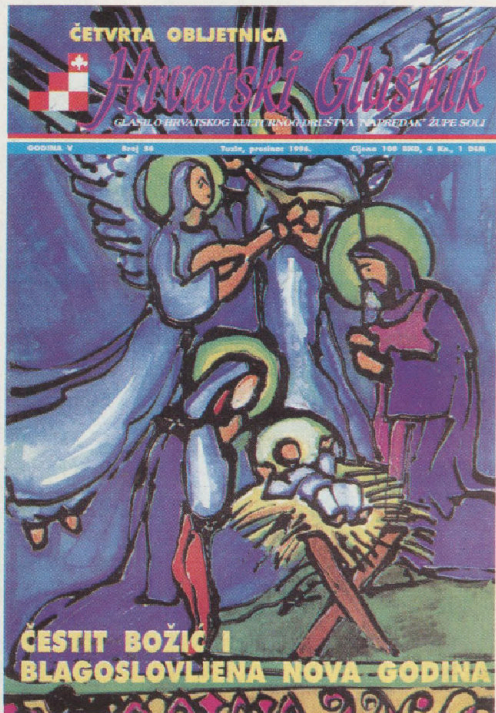
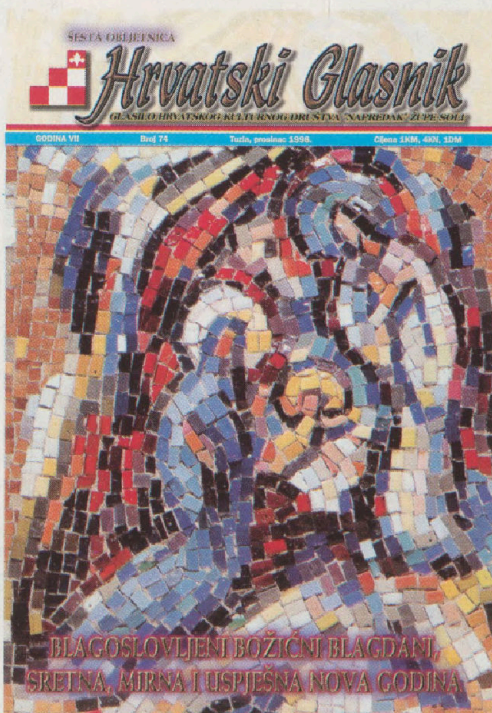
SEDAM GODINA HRVATSKOG GLASNIKA

prosinac 1992. - prosinac 1999.

Hrvatski glasnik, glasilo Hrvatskog kulturnog društva NAPREDAK župe Soli, je prvi list Hrvata u Bosni i Hercegovini nakon pada komunizma. U Glasniku se objavljuju članci iz vlastite kulture, povijesti, duhovnosti, politike, odgoja, gospodarstva, školstva, zdravstva i dr. Glasnik prati aktivnosti hrvatskih društava, rimokatoličkih župa, hrvatskih organizacija i važna pitanja iz grada Tuzle, Tuzlanske županije, Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske. List izlazi kontinuirano od 1992. godine. Do danas je izašlo 85 brojeva. List je počeo izlaziti na 16 stranica, a sada se tiska na 32-36 i to u višebojnom tisku. Ukupno su bile 2.164 stranice, a objavljeno je 2.345 članaka. Glasnik nema profesionalnih novinara, ni uoplenih djelatnika. Ima mnogo suradnika - od prvog broja do danas pisalo je preko 150 autora. Hrvatski glasnik nema stalnih izvora financiranja. Financira se od sredstava reklama, donatorstva i prodaje.

S dužnim poštovanjem se zahvaljujemo svima koji su do sada pomagali da Hrvatski glasnik može redovito izlaziti, posebice svima koji su u njemu surađivali, jer je njihov doprinos značajan i dragocjen. Vjerujemo da nas neće zaboraviti ni ubuduće.

NASLOVNA STRANA: BETLEHEMSKE JASLICE U CRKVI SVETOG PAVLA I PAVLA U TUZLI FOTO: ROBERT ANDREJAŠ

U SPOMEN

FRANJO TUĐMAN

Marica PETROVIĆ

Jedna je značajna smrt izazvala kontroverzne reakcije u cijelom svijetu, ali nije mogla proći bez značajnih reagiranja, jer umro je značajan čovjek.

Što znači biti Hrvatom i uz to Čovjekom, znade svatko onaj tko je imao sreću roditi se takvim i nastojati proživjeti kao takav. To podrazumijeva jedan stresan put traženja i pokazivanja, obrane od nedefinirane krivnje i skidanja ljage s obiteljskoga stabla čije su grane još u mladima obrezivane.

Hrvatsko državno stablo ima svoje duboke korijene i samo zahvaljujući tome, ono stoji duboko utemeljeno u europsko tlo, unatoč svemu. Mlade Hrvatice "vezu vezak", svaki puta dodajući još po jednu granu, počevši od slavni kraljeva, preko Zrinskih i Frankopana, Jelačića bana, Ante Starčevića, Stjepana Radića, do suvremenih ogranaka koji su sasvim ojačali.

Jedna se grana na hrvatskom stablu uspravila devedesetih godina dvadesetoga stoljeća, uspravila i osnažila, drsko tražeći prostor za slobodno razlistavanje i vraćanje dostojanstva Hrvatskome Čovjeku. U gustoj šumi nepotkresanih suharaka ona se teško probijala i afirmirala, ali je bila zapažena i uvažena. Zaklanjana i na razne načine ometana, svojom snagom našla je put da snažno izraste i nametne se zahtjevajući uvažavanje u zajednici sebi sličnih.

Na toj grani zavihorila se zastava pred Ujedinjenim narodima i svojim crveno bijelo plavim tonovima pridonosila čarobnom šarenilu slapa na East River-u.

Jedanaestoga prosinca 1999. godine ta je zastava spuštena na pola koplja jer je u vječnost otišao onaj koji ju je visoko držao.

Život Franje Tuđmana imao je uporište u toj državotvornoj grani. Prošao je životni put koji je bio neminovan svakome onom koji se upustio u avanturu borbe za hrvatsko dostojanstvo. Znao je procijeniti snagu naroda, uočio je značaj njegove sloge i jedinstva i zato bez predrasuda radio na pomirenju svakog Hrvata, s obiju strana, osjećajući da su svi, oni na pravim putovima i oni na stranputicama, bili vođeni istom idejom-željom za slobodom Hrvatskog Čovjeka i njegovom vlastitom državom.

Kao što je i sam tražio pravac do Domo-vinskoga oltara po raznim bespućima, lagano odbacivši lagodni generalski život i zamijenivši ga uzničkom zbiljom, Franjo Tuđman imao je razumijevanja za sve one koji su u tom napornom i zahtjevnom traženju zastajali ili zastranjivali. "Božja pomoć", s kojom je uvijek računao i nikad nije potcijenio njezin značaj, bila je u temelju ovog međusobnog mirenja i praštanja, jer je odbacivanje Čovjeka sa svim njegovim mukama i nespretnostima, strano Onome koji je Čovjeku Otac. Njegovi protivnici koji su se čak ponekad, također, pozivali na pomoć iste Snage, nisu imali ispružnu ruku pomirenja, nego stisnutu šaku mržnje, a takvima potpora izostaje i ne mogu nikada računati na Božju pomoć.

Tuđman je bio povijesničar, akademik. Ako je naša povijesnica "velik samo zbor pjesama", onda među tim pjesmama ima sigurno dobar dio tužbalica, pjesama u kojima se iskazuje bol i nevolja onih koji ostaju nakon odlaska drage osobe. Ljudski život i njegova vrijednost bili su orijentir, putokaz borbe što ju je Predsjednik vodio u svojoj "povijesnici". Ako mu se i može prigovarati da je gubio prostore, ne može se zaobići briga koju je pokazivao za ljude. Sačuvao je živote i na bojišnicama i u pozadini, a svi oni koji su ipak poginuli za hrvatsku stvar visoko su vrednovani kao žrtve na Oltaru Domovine.

TO JE TEŽAK POSAO

Biti povijesničar, odgovorno je i ozbiljno zanimanje, za koje se malo znanstvenika odlučuje, plašeći se nesigurnosti i stalne opasnosti od "onih drugih" koji će, kad dođe "njihovo vrijeme", povjest prevrednovati i omalovažiti sve do čega su držali pobijedjeni. Za takvo zanimanje treba odvažnost i odlučnost.

Pa ipak, mnogo je teže ako se povijesničar nađe na mjestu sudionika u kreiranju povijesnih kretanja. Tu nema stihije i slučajnosti. Tada je sve promišljeni i znanstveno precizirano. U tamnim gibanjima Magistrae vitae, argument gubi snagu, a sablja tumači zakon.

Franjo Tuđman se u takvim situacijama pojavljivao kao Deus ex machina i tako ostavljao bez riječi ili u bijesu zloguke proroke.

Kako ga žali Hrvatski Čovjek iz Bosne, čovjek iz Federacije Bosne i Hercegovine, onaj s područja u kojima su Hrvati u manjini, Hrvat-Tuzlak?!

Zatečenost u kojoj se nađu svi kada se desi smrt, prvo je osjećanje, pored potresenosti i tuge koja prati ove naše dane. Ima i straha od nadolazećega vremena i nesloge koja je hrvatska zbilja još od vremena Zvonimirova "prokletstva". Onda se pojavi svijest o dostojanstvu, civilizacijskoj superiornosti koju je tako

(nastavak na strani 4)

OD STRAHA DO TIHOLOG OPTIMIZMA

Priedio: Nikola J. IVANOVIĆ

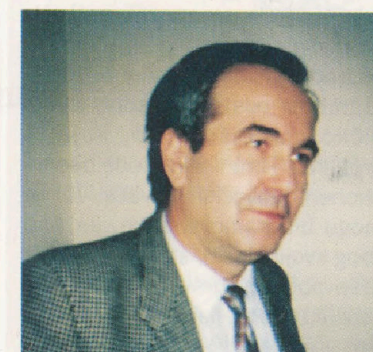
Kako ocjenjuju 1999. godinu na isteku i što očekuju od naredne 2000. godine pitali smo: mr. Josipa ŠIMIĆA, predsjednika Društva "Hrvatski dom" Tuzla, Ivo ANDRIĆA LUŽANSKI, predsjednika Federacije BiH, Peju BANNOVIĆA, predsjednika Županijskog odbora HDZ-a Soli, Nikolu STJEPIĆA, predsjednika Kantonalnog odbora Nove hrvatske inicijative, Srećka TUNJIĆA, predsjednika Kantonalnog odbora Hrvatske seljačke stranke i Tomu Vidovića, dopredsjednika Skupštine Tuzlanskog kantona. Naši sugovornici su čitateljima "Hrvatskog Glasnika" uputili i kraće Božićne poruke i čestitke

Ivo ANDRIĆ LUŽANSKI,
predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine:

"Prosinac je mjesec kada se sumiraju rezultati tekuće godine. Ja osobno mogu biti zadovoljan, ne samo svojim postignutim rezultatima, nego i rezultatima koje je postigla Vlada Federacije Bosne i Hercegovine. Na žalost, bilo je prepreka pred Vladom, pa zato nije uradila sve ono što je bilo pred njom. Mnoge prepreke su otklonjene, tijekom ove godine, pa ćemo u narednu godinu ući sa određenim okončanim poslovima, kao i uklonjenim preprekama ka boljoj i svjetlijoj budućnosti. Istina, bilo je, odnosno, ostalo je i neodrađenih poslova. Nisam zadovoljan radom Zastupničkog doma Federacije BiH. Prvi razlog je loš odziv zastupnika na sjednice. Drugi razlog je što se na sjednicama ovog Doma pokušava preglasavanjem isposlovati usvajanje nekog zakona i to takvog koji nije sasvim realan, odnosno kojim nisu zadovoljni predstavnici hrvatskog naroda. S druge strane Dom naroda je ozbiljnije tijelo, nego što je to Zastupnički dom i radom Doma naroda sam zadovoljan. Kao predsjednik Federacije, prigodom inauguracije, dao sam obećanje da ću učiniti sve na implementaciji Aneksa 7 Daytonskog sporazuma. Na tom planu su ostvareni dobri rezultati, očekujem da će naredna godina biti još uspješnija, s povratkom ljudi na svoja kućna ognjišta i u svoje stanove".

Mr. Josip ŠIMIĆ, predsjednik Društva "Hrvatski Dom" Tuzla:

"Društvo "Hrvatski dom" Tuzla je sve planirane aktivnosti odradio. Čak i više od plana. Naša izvorna skupina iz Ljepunice gostovala je u Pečuhu, te na Vinkovačkim jesenima. Dosta je urađeno na objedinjavanju i pomirenju hrvatskih institucija i stranaka u Tuzli. To se kroz Savjet Doma najbolje vidi. I za Božićni prijem sve institucije će biti zajedno".

Kakva je Vaša procjena za narednu godinu?

"Imamo dosta realan plan za iduću godinu. Planiramo još poboljšati organizaciju Društva i podružnica Doma. Posebno će se pozornost posvetiti djelovanju Savjeta na ključnim pitanjima od interesa svih Hrvata u Tuzli i tuzlanskom kraju".

Budite ljubezni i na kraju uputite Božićnu i Novogodišnju poruku čitateljima "Hrvatskog Glasnika".

"Želim svim katolicima, posebice članovima "Hrvatskog doma", odnosno svim članovima temeljnih organizacija Doma da čestitam Božić i Novu godinu. Želim im puno uspjeha u radu i životu.

Što očekujete od 2000. godine i ako se usudujete prognozirajte izborni rezultat HDZ-a Bosne i Hercegovine?

"Očekujem mnogo i od 2000. godine, kao na planu povratka, posebice na gospodarskom planu, koji je osnovica normalnog života i normalnog razmišljanja. Očekujem da će iduća godina otvoriti vrata i stranim investicijama. Kada su u pitanju izborni rezultati, očekujem pobjedu HDZ-a, kao

stranke koja što hoće to i može, kao što je bilo i do sada. Radujem se i razvoju političke scene unutar BiH, odnosno pojavi novih stranaka. Pobjedit će onaj kome narod bude dao povjerenje, a to će biti stranke koje nisu izneverile očekivanja svog naroda".

Vaša Božićna poruka!

"S obzirom da je Božić, blagdan mira, ljubavi, obiteljskog okupljanja svima želim čestite Božićne blagdane. Prije svega, to želim obiteljima poginulih branitelja, zatim invalidima domovinskog rata, razvojačenim braniteljima, braniteljima koji su danas u uniformi, sveukupnom hrvatskom puku i ostalima koji se raduju Božiću".

Pejo BANNOVIĆ, predsjednik Županijskog odbora HDZ-a Soli:

"Godina koja je na izmaku, po mojoj procjeni, ima dvoznačan karakter. U nekim segmentima smo napredovali, a u nekim nazadovali. Ukupno stanje u Bosni i Hercegovini je napravilo pozitivne pomake. Stvara se pravna država, ali sporo, a i to uz pomoć međunarodnih institucija. Sve su manje uočljive međuentitetske crte razgraničenja, a i granice Bosne i Hercegovine će biti čvršće, zatvorenije i zaštićenije. Kod svih dolazi do izražaja svijest da je Bosna i Hercegovina naša domovina i to jednakopravnih naroda i građana. Kada je u pitanju položaj Hrvata u Tuzlanskoj županiji (kantonu) on je toliko kompleksan i težak, da nikada nisam bio zabrinutiji nego sada. U kontekstu toga trebalo bi staviti subjektivno i objektivno. Subjektivno je to da u ovoj, našoj, županiji živi oko 700.000 ljudi, svih nacionalnosti, da je velik broj nezaposlenih, da imamo bazičnu industriju i prljavu tehnologiju koju je teško pokrenuti. Ovo što je pokrenuto to opet zagađuje okolinu pa je ovaj dio Bosne i Hercegovine i najzagađeniji. Da li

inercijom ili slučajno, a nije sve slučajno, hrvatska sela su najizloženija zagađivanju, a velika je migracija naših ljudi, koji prodaju nekretnine i nikada se neće vratiti. Što se tiče političkog položaja Hrvata nisam zadovoljan. Dugo smo bili tolerantni i takvi više ne možemo biti. Sadašnji položaj Hrvata ne zadovoljava ni u bilo kojem obliku. Ne možemo više tolerirati to da u ministarstvima uz kojima imamo dominiranje i pomoćnike ministara nemamo ni jednog djelatnika Hrvata. U upravnim odborima i investicijskim fondovima ili nema ni jednog ili samo jedan Hrvat u ponekom tijelu. U Rektoratu, dekanatima, školama, institucijama kulture... nema Hrvata. To pokazuje da nismo jednakopravni i to u budućnosti moramo postići ili nas neće biti ovdje. Ne bih želio da se to desi, ali ne mogu biti optimist. U sustavu školovanja, ni na jednoj razini, nemamo hrvatskog jezika, minimuma povijesti, kulture..., a to nam pripada po svim zakonima i međunarodnim poveljama. Ne možemo biti jednakopravni ako ni u jednoj općini nemamo načelnika općine, načelnika policijske uprave. Uvijek smo drugi, treći u svemu i poslije tog drugog, trećeg opet nema ni jednog Hrvata. Takav status ne možemo odobravati i tolerirati. Nije dovoljno to što imamo Dom naroda kao instrument nacionalne zaštite. Takvi instrumenti moraju postojati i na nižim razinama, jer je konkretan život u županijama općinama i mjesnim zajednicama. Nepostojanje tih političkih instrumentarija odrazilo se i odražava se na usvajanje grba i zastave Tuzlanske županije, unatoč tome što Hrvati, ne samo zastupnici HDZ-a, nisu za to glasovali".

Kako procjenjujete, odnosno što očekujete od 2000-te godine i kakvom se izbornom rezultatu nadate?

"Naredna godina je i za Hrvate Tuzlanske županije odlučujuća. Ili ćemo se izboriti i za jednakopravnost u praksi ili će nas biti sve manje. Ovo drugo ni u snu ne bih poželio i zato se svim snagama moramo boriti za minimum hrvatskih interesa, bez obzira na stranačko-politički raspored Hrvata i hrvatskih dužnosnika. Moramo odgajati duh odanosti prema Bosni i Hercegovini, ali ne odanost i ljubav na kredit. U 2000-toj godini morao bi se do kraja

znan naglašavati u odnosu na okolinu. Zaborave se svi prigovori, opravdani i neopravdani i javno se žaluje.

Jedna žena iz okolice Tuzle, rezignirano govori:

"Nama nitko ne valja! I Tito je bio Hrvat pa nam nije valjao, a da su ga drugi imali iz svojih redova, oni bi to drugačije cijenili. Ne valja nam ni ovaj, i slijedećem ćemo naći manu! Pogledajmo naše susjede - i jedne i druge! Imaju iste nevolje kao i mi, još i gore! Ali ne traže krivca na istom mjestu. Cijene svoje političke prvake i brane ih čak i tamo gdje očevidno griješe. A mi... sve u ime neke istine i pravde pljuemo po svojim. Takvi smo mi Hrvati!"

To govori žena iz Rasovca, koja mi pomaže pospremiti kuću za Božić, gledajući me kako se spremam na komemorativnu sjednicu u prigodi smrti predsjednika sviju Hrvata. Slušam njezine riječi, ne znam ima li ikakvu naobrazbu, ali osjetim u njima bistrinu i svijest o veličini pripadanja svemu onome što je vodilo Hrvatskog čovjeka, od "stoljeća sedmog" do danas.

Nasmijat će nam se zlobnici i reći da smo, kao i svi pozadinci, previše patetični i neobaviješteni, da ne znamo što je demokracija. Znamo mi što je demokracija, za to ne treba prevelika mudrost, ali znamo i kako je put do nje težak, svaki ga narod različito prolazi i često se, zapravo, u tom traženju puta, prolazi bespućima.

SVETA MISA ŽADISNICA U CRKVI SVETOG PETRA I PAVLA U TUZLI

Srce Hrvata iz Bosne zna puno trpjeti, a u njemu ima mjesta za sve Hrvatske ljude i uopće ljude dobre volje puno više nego što se o tome zna. U našim gradovima vihore se hrvatske zastave, mi imamo svoje udruge, svoj jezik i svoje političke organizacije. O tome smo samo mogli sanjati devet stoljeća. Imamo mi još svojih nedosanjanih snova, ali smo svjesni i veličine onih koji su realizirani. Da je bila Božja volja da Franjo Tuđman još

ostane na zemlji, možda bi se još ponešto "za našega vakt" ostvarilo? Otišao je, a mi ostajemo onakvi kakvi smo, kakve nas je poznavao i kakvim nam je pokazao put kojim nam je hoditi. To je put istine, dostojanstva, odvažnosti, uvažavanja različitosti i jednakopravnosti - put koji nije lako prelaziti.

POČIVAO U MIRU I NEKA MU SVIJETLI VJEČNA SVJETLOST!

Sjetlini. Ovdje su je 23. prosinca 1941. odveli u šumu i ubili.

Sestre koje su stigle u Goražde bile su zatvorene u kasarni sve do kasno u noć kada su neki od četnika, u pijanom stanju, provalili u prostoriju i razulareni nasrnuli na sestre.

Nakon kratkotrajne borbe sestara, jedna se od njih, s. Jula Ivanišević, uspjela u jednom trenutku otrgnuti iz ruke pijanog vojnika i poletjevši prema prozoru, uz pobožni zaziv "Isuse, spasi nas!" skočila kroz prozor. U slijedećem trenutku za njom su pohrlele i tri preostale sestre te su jedna za drugom iskočile kroz prozor. Vidjevši to vojnici su za trenutak ostali zatečeni, a zatim su pobješnjeli pohitali dolje pred kasarnu te su sestre, ugruvane ali još žive, izbolji noževima i usmrtili. Tijela su odvučena do Drine i bačena u rijeku koja je tako postala grobnicom ovozemnih ostataka pokojnih sestara.

Završavajući misno slavlje povodom godišnjice smrti sestara-mučenica, kardinal Puljić je zaželio da se svi vjernici nadbiskupije, a napose grada Sarajeva što bolje upoznaju sa ovim osobama koje su svojim životima posvjedočile vjeru u Krista. Odluka da se daruje život za svjedočanstvo Kristu, ne može biti stvar trenutka nego životnog opredjeljenja.

Unatoč kiši, snijegu i poledici, na svečanoj Misi okupio se veći broj vjernika i oko 35 sestara Kćeri Božje Ljubavi.

Berhmana Leidenix, starica od 76 godina, nije mogla doći pješice do Goražda već je ostala u

POVODOM GODIŠNJICE SMRTI DRINSKIH MUČENICA KARDINAL PULJIĆ SLAVIO SVETU MISU

VRHBOSANSKI NADBISKUP, KARDINAL VINKO PULJIĆ, UZ KONCELEBRACIJU DESETAK SVEĆENIKA SLAVIO JE 15. PROSINCA SVETU MISU U CRKVI KRALJICE KRUNICE U SARAJEVU POVODOM OBLJETNICE SMRTI SESTRE JULE IVANIŠEVIĆ I NJEZINIH SUSESTARA POZNATIJIH KAO DRINSKE MUČENICE. NA SAMOM POČETKU KARDINAL PULJIĆ SE OSVRNUO NA POKRETANJE PROCESA ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM OVIH SESTARA I POTAKNUO NA MOLITVU KAKO BI OVE MUČENICE ŠTO PRIJE POSTIGLE ČAST OLTARA.

U propovijedi kardinal je u kratkim crtama predstavio ono što je poznato iz života ovih mučenica. Ono što su doživjele povijest je izbacila na vidjelo, ali ono što su u tim trenucima proživljavale zauvijek će ostati nepoznato.

Dana, 11. prosinca 1941. u poslijepodnevne sate, četnici su provalili u mali samostan, oplijenili kuću i zapalili je, a sestre, zajedno s ostalim zarobljenicima, odveli u Goražde gdje su ih zatvorili na drugom katu vojničke kasarne. No, u Goražde, po čijoj zimi i velikom snijegu nisu stigle sve sestre. Sestra

Berhmana Leidenix, starica od 76 godina, nije mogla doći pješice do Goražda već je ostala u

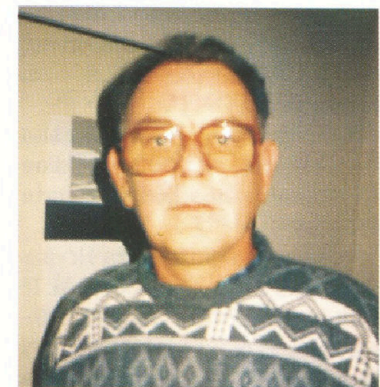
KTA

provesti Aneks 7 Daytonskog sporazuma. Međutim, u provođenju ovoga moramo biti oprezni da se ne bi desila samo kupoprodaja kuća, stanova i imanja, što bi Tuzlu i tuzlanski kraj finansijski oštetilo. Pravna država mora do kraja zaživjeti. Što se tiče narednih izbora, općinskih i općih, ja sam samouvjeren i siguran u rezultat, kada je u pitanju hrvatski narod. Nema nikoga drugog osim HDZ-a. Mi smo istinska narodna stranka. Uz narod i građane smo bili tijekom rata i u miru. Nemamo oraha u džepu. U ovom, aktualnim aferama nitko od hrvatskih dužnosnika nije okrivljen niti optužen. Znači, ostali smo čista obraza. To, kao i mnogi drugi poslovi i rezultati daju mi za pravo da optimistički i samouvjeren očekujem izbore i prognoziram izborni rezultat".

"Hrvatski Glasnik" Vam ustupa prostor i za plasiranje Božićne i Novogodišnje poruke.

"Čestitam svim katolicima Božić i svim građanima Novogodišnje blagdane. Želja mi je da katolici u miru i ljubavi proslave Božić, da Muslimani u miru i berićetu provedu Ramazanske dane i proslave Bajram, a pripadnici pravoslavne vjere da, također, čestito proslave svoj Božić. Poručujem svim ljudima dobre volje da oprostite, ako već ne mogu zaboraviti tragedije koje su im se desile tijekom minulog rata. Da budemo dobri susjedi, prijatelji i ljudi dobre volje. Hrvatima posebno poručujem - dok je HDZ s vama i dok ste Vi s HDZ-om, bit će sve u redu. Uvijek smo bili jedno tijelo i jedna duša i ostat ćemo. Nemamo drugog izlaza, niti izbora".

Nikola STJEPIĆ, predsjednik Kantonalnog odbora Nove hrvatske inicijative:

"Nova hrvatska inicijativa BiH, kao mlada politička partija, sa sloganom "Korak ispred", u svojoj političkoj ideologiji, programskim ciljevima i statutom djeluje na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine. Naši osnovni ciljevi su: Bosna i Hercegovina je naša domovina, uspostavljanje dobro-

susjedskih odnosa sa državama koje nas okružuju, a osobito uspostavljanje posebnih veza i odnosa sa Republikom Hrvatskom. Zalažemo se i zalagali smo se za ulazak Bosne i Hercegovine u euroatlantske asocijacije. Isto tako se zalažemo za jednako-pravnost svih naroda na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, povratak prognanih i izbjeglih osoba, smanjenje vojnih snaga, razvitak lokalne samouprave...! Zatim se zalažemo za afirmiranje nacionalnih različitosti na europskim standardima, posebice u kulturi, naobrazbi i informiranju. Uostalom, to smo iznosili do sada na izborima i našim javnim priopćenjima.

Kako gledate u narednu godinu?

"Nova hrvatska inicijativa u narednoj godini očekuje bolje izborne rezultate i na lokalnim i na općim izborima. Isto tako, očekujem, da hrvatski nacionalni korpus, jedinstvenje, izlazi u javnost, u parlamentima i medijski, u borbi za minimum nacionalnih interesa. Kako i koliko ćemo kao politička stranka sudjelovati u vlasti ovisit će o izbornom rezultatu, ali je bitno to da među Hrvatima u BiH, Tuzli i tuzlanskom kraju postoji izraženo višestranačje".

Vjerojatno imate što reći i u Božićnoj poruci?

"Živimo u vrlo burnom vremenu, na kraju jednog milenija, kojeg su karakterizirale burne promjene i transformacije. Na kraju ovog, dvadesetog stoljeća, drugog milenija, bili smo svjedoci raspada jednog političkog sustava, nesretnog i krvavog rata u našoj državi. Na svu sreću, ipak dočekujemo Božić, najveći obiteljski blagdan u katoličanstvu. Uz vjeru u Boga i pomoć međunarodne zajednice, vjerujem da ćemo u narednoj godini biti uspješniji nego u ovoj 1999. koja je na izmaku. Uz tu nadu želim čestit Božić svim katolicima.

Dr. Srećko TUNJIĆ, predsjednik Kantonalnog odbora Hrvatske seljačke stranke:

"Nalazimo se na koncu 1999. godine i uvijek se u ovom vremenu

o ovim prigodama sumiraju rezultati rada tekuće godine. Kada to gledamo kroz prizmu i sa pozicije HSS, mogu reći da smo ove godine, što je prošlogodišnje nasljedstvo sudjelovali u općinskoj vlasti u Tuzli, gdje smo u Općinskom vijeću imali tri vijećnika "Združene liste". Djelovali smo u općinskom parlamentu kako smo znali i umjeli. Ne možemo se pohvaliti da smo puno uspjeli, ali smo uvijek znali iskazati naš stav, kod stvari koje se tiču, posebno hrvatskog naroda. Poznato je da smo početkom godine, kada se raspravljalo o Statutu Općine Tuzla, ostali suzdržani tijekom glasovanja za Statut. To smo učinili zbog toga što smo tražili dvije-tri izmjene u Statutu, koje su za nas bile principijelne, a i politički bitne. Tražili smo da u preambuli Statuta i uvodnim odredbama stoji i to da se na razini općine, ovakve kakva je sada, rješavaju i nacionalna pitanja. Tu nije bilo volje da nas razumiju i podrže. Zatim, druga stvar je bila biranje povjerenika u mjesnim zajednicama. Mi smo smatrali da Općinsko vijeće treba donositi odluku o imenovanju povjerenika, a da oni za svoj rad odgovaraju načelniku. Međutim, u Statutu je određeno da povjerenike bira, odnosno imenuje, načelnik. Zato se i desilo to da su od 18 povjerenika samo četiri Hrvata. Mi smo čvrsto uvjereni da je moglo biti i drugačije da smo bili podržani, od svih drugih Hrvata (10 Hrvata, od 30 vijećnika - op.a.) u Općinskom vijeću, da imamo razumijevanje i od ostalih. Mogu reći kako smo u ovoj godini mnogo toga primijetili, ali nismo imali snage probleme riješavati, pa nas to i zabrinjava. Ako se tako nastavi, to će biti loše po politički status Hrvata. Kao tihi optimist uvjeren sam da će se nešto moći ispravljati na sljedećim izborima i u sljedećim etapama političkog razvoja, jer ovo je sve jedan proces".

Kakva je Vaša prognoza izbornih rezultata u idućoj godini i kako sa ove pozicije, uopće, gledate na 2000. godinu?

"Želim da za "Hrvatski Glasnik", glasilo koje neobično cijenim, kažem da HSS, zajedno sa Hrvatskom narodnom zajednicom (HNZ), ide u izbornu koaliciju sa Liberalno bošnjačkom organizacijom (LBO) i Liberalno socijalnom partijom (LSP), na lokalne izbore u travnju 2000. godine. Ovdje ćemo praviti zajedničke liste za nas tri interesantne općine - Tuzla, Lukavac, Živinice. Glede jesenjih, općih, izbora rezultati proljetnih izbora će nam biti putokaz kako

se postaviti. Mnogo toga ovisi o izbornom zakonu, koji je u proceduri, ali neke stvari nije dobro predvidio; nije zaštitio nacionalne interese na nekim razinama (nižim od Doma naroda - op.a.). Nije dovoljno biti samo konstitutivan, nego treba voditi ispravnu politiku na svim razinama. U budućnosti moramo imati neko tijelo koje na lokalnim razinama može, treba i mora štiti nacionalne i druge interese bitne za pojedine narode".

Kakva je Božićna poruka prvog čovjeka Kantonalnog odbora HSS-a?

"Budući da je Božić blagdan radosti, ljubavi, obitelji, želim da on tako bude doživljen i u predbožićno vrijeme, te da se nademo u vrijeme Božićnih i Novogodišnjih blagdana na okupu, kako u obiteljima, tako i u široj zajednici. Svima želim sretan i blagoslovljen Božić i Novu 2000. godinu. Sljedeća godina je bitna za Bosnu i Hercegovinu, a osobito za Hrvate, jer smo sagledali gdje su "uska grla", gdje su nepravilnosti. Uz pomoć međunarodne zajednice to se treba otklanjati i otkloniti. U BiH bi trebalo postojati i jedno zajedničko hrvatsko tijelo, koje bi profiliralo i branilo interese bosanskohercegovačkih Hrvata. To ne mogu biti samo stranke, jer one zbog svojih uskih, stranačkih interesa počesto previde ili svjesno zaobiđu vitalne narodne interese".

Tomo VIDOVIĆ, dopredsjednik Skupštine Tuzlanskog kantona

"Ova godina je protekla u znaku pogoršanog položaja građana u Bosni i Hercegovini. Školovane mlade osobe nemaju posla, a i povećan je broj neuposlenih. Oni koji rade neredovito primaju plaće, a veći broj je na čekanju. Posebno je težak položaj umirovljenika. Mirovine su neredovite i oskudne. S obzirom na sve to može se govoriti o siromaštvu žitelja BiH. Što se tiče političke scene, može se reći da vlast nije bila dovoljno odgovorna prema građanima i nije poduzela sve ono što je bilo nužno, da se popravi socijalni položaj građana, da privredne aktivnosti

(NASTAVAK NA STRANI 9)

ODJECI SA OKRUGLOG STOLA O NOBELOVCU IVI ANDRIĆU

BOŠNJAČKA ZAJEDNICA KULTURE
"PREPOROD" U BIH
OPĆINSKO DRUŠTVO TUZLA

Tuzla, 15.12.1999. godine

HRVATSKI GLASNIK
Uredništvo -

TUZLA

"Kazan Mahala" br. 2

U vašem glasilu "Hrvatski Glasnik" broj 85 od novembra 1999. godine na strani 4, objavljena je tekst pod naslovom "Djelo Ive Andrića u historijskom i društvenom kontekstu" autorice Marice Petrović.

Sa razlogom želim odgovoriti, pa vam u prilogu ovog dopisa dostavljam naš tekst sa zahtjevom da isti objavite u narednom broju spomenutog vašeg glasila.

Odgovor gospođi Marici Petrović na tekst u Hrvatskom glasniku br. 85

Gospođo Petrović,

Uvrede koje ste nanijeli organizatoru, učesnicima i napose nekim uvažanim izlagačima na Znanstvenom skupu Djelo Ive Andrića u historijskom i društvenom kontekstu, održanom 13. i 14. novembra 1999. su vas legitimisale kao izrazito antibosansku i antibošnjačku pojavu u društvenom životu naše sredine. Po mišljenju svih sudionika, izuzev Vašega favorita N. Ibrahimovića, kojeg niko, (vjerovatno ni on sam sebe!) osim Vas u sali nije razumio, Znanstveni skup je više nego uspio, a što će tako znakovito potvrditi Zbornik radova, kada uskoro ugleda svjetlo dana. I znajte, ovakvih skupova biće još, biće ih sve više, jer slobodoumna bosanska znanstvena misao osvojevo pravo na javnu riječ neće ispustiti. Nadati se, štaviše, da će se u budućnosti smanjiti broj politikanata i kukavica, koji se, poput pozvanih, a nepristiglih na naš skup, plaše neposrednog verbalnog sučeljavanja svojih stavova sa stavovima neistomišljenika.

Potpuno Vas razumijemo kada naš Znanstveni skup nazivate "žalobni zbor". On mora biti uzrok Vaše duboke tuge i ožaloščenosti jer je još jedno u nizu svjedočanstava da Vaša i Andrićeva vizija Bosne neumitno skončavaju na smetljistu povijesti. Ko su Bošnjaci? To pitanje je otvoreno još samo za rijetke anahroniste. Premda nikada nisu, kako vi patvorite, jedino za sebe posvojili zajedničku baštinu, (križ je u Počitelju, gospođo, dokaz da Hrvati posvajaju bošnjačku!) Bošnjaci dobro znaju ko su. Naše znanje o sebi i tuđe znanje o nama verifikovano je priznavanjem imena Bošnjak kao nacionalne oznake za bosanske muslimane u Dejtonskom Ustavu, Ustavu Federacije, kantonalnim ustavi-

ma, svim relevantnim međunarodnim dokumentima, a akobogda uskoro i u Ustavu Republike Hrvatske. Vi ste, dakle, po svojim stavovima antidejtonski čimbenik, što ne bi ni bilo vrijedno spomena, da ne obavljate dužnost ravnateljice i profesora u katoličkoj Gimnaziji u Tuzli. Pretpostaviti je da istim otrovnim dubiozama kontaminirate mozgove Vaših učenika. Tima zasigurno otežavate multikulturalnu socijalizaciju te djece unutar pravno-političkog i društvenog okvira bosanskohercegovačke zajednice postamentiranog Dejtonskim sporazumom. Preporučujemo Vam da pročitate i odredbe Madridske deklaracije kojima se nalaže eliminisanje nacionalno uvredljivih sadržaja. Andrićevo književno i političko-historiografsko djelo za Bošnjake i sve muslimane je više nego uvredljivo. Ulica sa njegovim imenom zadržavaju oni kojima je uvredljivo to što su Bošnjaci. Precjenjujete ih, tješite se i zanosite! Najvažnije je da ogromna većina profesora u našim školama tumači Andrićevo djelo na fonu Rizvićeva remek djela Bosanski muslimani u Andrićevo svijetu. Andrić za bošnjački narod jeste i uvijek će biti din-dušmanin. A u Vaš san, u Bosni u kojoj se nijedan narod ne zove po imenu svoje zemlje, kako bi mu se nekad moglo pridjenuti tuđe i to s cvjetnim atributima, ostao je samo snom. Preostaje vam još samo čitanje Andrićeva bosanskog morbidarijuma kao žalobna i bijedna utjeha. U susretu sa stvarnošću pojavice se oni problemi na koje su nailazili tako "revnosni" čitači kao što su Don Kihot ili gospoda Bovari, npr.

ODGOVOR MARICE PETROVIĆ NA "NAŠ TEKST"

U civiliziranom svijetu nije uobičajeno odgovarati na anonimna pisma, ali pošto je Glasniku stigao zahtjev za objavljivanje protestne note, potpisan g. M. Pašićem, predsjednikom BZK "Preporod", općinsko društvo Tuzla, nismo dugo razmišljali. Naznaka "dostavljamo naš tekst", pretpostavlja autora pisma čije je ime, vjerovatno, slučajno promaklo, a, budući da započinje sa - Gospođo Petrović -, pristajem na ovu neobičnu prepisku s "našim tekstom".

Smatram da "osvojeno pravo na javnu riječ" što ga po izjavi "našega teksta" ima "slobodoumna bosanska znanstvena misao", ne bi ni meni trebalo uskraćivati. Koristeći se tim pravom, iznijela sam svoj osvrt na skup koji me se jako ticao, na koji sam bila pozvana i za koji se smatram dovoljno obrazovanom da bih ga komentirala. Oni koji me poznaju, znaju da se nikada ne bih upuštala u ozbiljne diskusije o onome o čemu sam samo obaviještena.

Znanost o književnosti nije jača strana pisca "našega teksta", nema on smisla za dijalog, niti bi htio čuti mišljenje drugačije od svoga. Mudri su "politikanti i kukavice" (primjerice, dr. Muhamed Filipović, ovih dana proslavio 50 godina znanstvenoga rada), koji su ignorirali

ovaj skup. Ne plaše se oni "verbalnog sučeljavanja svojih stavova sa stavovima neistomišljenika", niti im je "uvredljivo što su Bošnjaci", nego drže do sebe i imaju nam.

Onima koji su dobronamjerni, nije me moj tekst legitimirao kao "antibosansku i antibošnjačku pojavu u društvenom životu naše sredine". "Istim otrovnim dubiozama "ne trujem mlade osobe koje odgajam, a moj" san o Bosni "koji dva puta spominjete, nisam vam nikada pričala.

Sve što se mene tiče vezano je za Bosnu, sav moj život i moj rad, moji grebovi i moja djeca, sve je vezano za Bosnu. Vaša su spočitavanja neukusna i zadiru u privatnost, ali vam, ipak, želim otkriti jednu istinu.

Ja, Marica Petrović, Hrvatica iz Bosne, jesam "antidejtonski čimbenik"!

Moja je zemlja u Daytonu podijeljena. Jedan njezin dio zove se Republika Srpska (da je, barem, Republika Srpska Bosne i Hercegovine, ali nije!). U tom dijelu samo jedan narod ima vlast, a drugi narodi Bosne i Hercegovine su obespravljani. Među te obespravljene ubraja se moj uži zavičaj: dobojsko-brodski prostor. Samo jedan čovjek odbio je u Daytonu potpisati ovu sramnu podjelu. Bio je to Krešimir Zubak. A znate zašto nije potpisao? Zato što je to i njegov zavičaj.

Jednog dana kada se sve prevrednuje, i kada pisac "našega teksta" meni bude objašnjavao kako je Daytonski sporazum bio prašina u oči bosanskohercegovačkim narodima, kako je bio naivan zato što je po prirodi dobar i pošten, kako mu se nikada više neće desiti takav previd, ja ću opet šutjeti, kao što i sada šutim. Šutim i slušam kako mi vjeru propovjedaju i tumače oni koji su meni osobno govorili da ne mogu shvatiti kako obrazovan čovjek može biti pobožan. Slušam bivše Jugoslavene kako mi tumače da biti Hrvat u Bosni znači ne voljeti Bosnu i kakve ja opasne antibosanske snove sanjam. Ja koja sam u Bosni i Bošnjakinja u korijenu. Ali, tam i negdje, neki značajni netko odredio je da Bošnjak može biti samo onaj tko je dobar musliman, i tako mi uskratio pravo da, pored toga što sam po nacionalnosti Hrvatica, budem i ono što, zapravo, jesam.

Nemojte se plašiti za moje učenike. Ja sam studentica prof. Rizvića. Ocijenio je moju diplomsku radnju o Fra Ivanu Frani Jukiću summa cum laude (Jukić je smatrao Bošnjacima sve koji žive u Bosni i potpisivao se kao Slavoljub Bošnjak još onda kada nije bilo "našega teksta" da mu objasni). Eto u kakvo sam antibošnjačko i antibosansko čudovište izrasla ja, učenica slavnog učitelja. Prema tome i ja ću, kao što su moji profesori učili mene misliti svojom glavom, naučiti svoje učenike istim vrijednostima. I one koji su Hrvati, i Bošnjake i Srbe.

A za vaše prognoze i uvrede - E, to je, "naš tekste", samo stvar ukusa.

Marica PETROVIĆ

ZAŠTO BOSANSKA POSAVINA NIJE OBRANJENA?

Piše: Anto CIGELJEVIĆ

(Nastavak iz prošlog broja)

VERTIKALNO ODSIJEKANJE ZAPADNOG DIJELA BOSANSKE POSAVINE

Budući da je, zajedno s derventskom, općina Bosanski Brod, prema planu okupacije, činila cjelinu, "JNA" ju je, sa četničkim postrojbama, i napala prvu, 3. ožujka 1992., ali se zato počela pripremati znatno ranije, naročito nakon uspostave primirja u Republici Hrvatskoj, još od 6. siječnja te godine. Potpisano primirje u Republici Hrvatskoj oni žele iskoristiti kako bi okupirali što veći dio Bosne i Hercegovine, a Bosansku Posavinu posebice.

Osmišljeno provocirajući oružani sukob, zapovjedništvo "JNA" dovodi grupu specijalaca vojne policije iz Niša, kojim, sredinom veljače, iz vojarnje u Derventi, šalju u okolicu mosta u Bosanskom Brodu. Ta je teritoristička grupa tada na most ispalila više minobacačkih granata.

Napadom na Bosanski Brod, agresor je, zapravo, želio ostvariti prvi dio okupacije Bosanske Posavine. Strategijom "vertikalnog odsijejanja" dijelova teritorija, djelujući od juga pre-

Derventi, nalazile su se i vojarnje. S ideološkog, pak, stajališta: u ovome je selu rođen jedan od najvećih četničkih vojvoda i prvih suradnika Draže Mihailovića, Nikola Kalebić. To je sada, trebalo dodatno potaknuti mlade četnike Ozrena i Trebeve.

Iz ove baze, mještanima Male Bukovice, Gornjeg Višnjika i drugih sela sa većinskim srpskim stanovništvom na području bosansko-brodске općine, "JNA" je podijelila naoružanje, ustrojila postrojbe - "Srpsku teritorijalnu odbranu", čije se zapovjedništvo nalazilo u selu Liješću.

U selo Vinska su, još potkraj veljače '92. pristigli pripadnici "Srbijanske dobrovoljačke garde", "Beli orlovi", pod zapovjedništvo Ace Lazića iz Kragujevca, djelatnika MUP-a Republike Srbije, i njegovog zamjenika Dragana Mičića iz Kraljeva.

Na Bosanski Brod, "JNA" i četničke postrojbe napale su iz Liješća, preko prigradskog naselja Polje, s ciljem okupacije sjevernog dijela grada i zauzimanja mosta na Savi. Do sukoba je došlo na semaforima. Napad je odbijen, a neprijatelj potisnut. Bio je to prvi poraz agresora na ovoj bojišnici i u Bosanskoj Posavini, uopće.

niji u ljudstvu, posebice u ratnoj tehnici, gotovo kompletna dva korpusa četničke vojske, Istočnobosanski i Drugi krajiški, te brojne postrojbe arkanovaca, šešeljevaca, "Belih orlova" i pripadnika raznih formacija iz "SAO Krajine" danomice su napadali na ovaj prostor.

Do 6. listopada '92., kada je ova Općina, posljednja u ovome dijelu Bosanske Posavine, okupirana, agresor je doživio mnogo teških poraza. U ovom sedmomjesečnom periodu, četnici i "JNA" su palili hrvatska i muslimanska sela, do temelja porušili sve crkve i džamije, a grad Bosanski Brod razarali zrakoplovima, bombama i granatama.

NAJDULJA CRTA BOJIŠNICE

Već 4. travnja, Srbi su napali i Derventu, jednu od najvećih općina u Bosanskoj Posavini, sa 21.952 Hrvata naseljenih pretežit u središnjem dijelu općine, od sjevera prema jugu.

Glavno velikosrpsko uporište i oslonac u ovoj općini činila je vojarna "JNA" "Zdravko Čelar", pod zapovjedništvom pukovnika Stanka Trajkovića, na raskrižju regionalnih cesta Derventa - Banja Luka i Bosanski Brod - Dobo. Osim

PRIJE I POSLIJE RUŠENJA OD STRANE JEDANAESTE DUBIČKE BRIGADE SRPSKE VOJSKE, 6. SRPNJA '92.: Župna crkva i Franjevački samostan sv. Marka na Plehanu, najveća hrvatsko-katolička svjetinja u Bosanskoj Posavini, a i šire, sa zbirkom umjetnina, knjižnicom, arhivom i drugom kulturnom baštinom nemjerljive vrijednosti

ma sjeveru, "JNA" je namjeravala od cjeline Bosanske Posavine odsjeći njezin zapadni dio, iznimno značajne Općine Bosanski Brod i Derventu.

Da bi to ostvario, agresor je već u drugoj polovici '91. razmjestio jake snage Sedamnaestoga tuzlanskog korpusa na ovo područje. Zapovjedništvo te operativne grupe "JNA" smješteno je na važan vojno-strateški položaj, u Podnovlje, selo na krajnjem sjeveru Općine Dobo, u neposrednoj blizini četvoromeđe općina Dobo, Derventa, Bosanski Brod i Modriča. Tuda prolazi magistralna cesta Bosanski Šamac - Modriča - Dobo - Sarajevo, odnosno Bosanski Brod - Derventa - Šešljice - Dobo - Sarajevo. Također, suvremenom magistralnom cestom, ovo je zapovjedništvo povezano, preko Doboja, s Tuzlom, tj. sa zapovjedništvom Korpusa "JNA" u Tuzli. Nedaleko od zapovjednog mjesta "JNA" u Podnovlju, u Doboju i

Ne mogavši slomiti otpor branitelja, "JNA" je, 21. ožujka, iz Vranja, u Srbiji, dovela oklopni bataljun - jedanaest tenkova, koji su sustavno granatirali, razarali naseljena mjesta i sam grad Bosanski Brod.

Ustrojena od hrabrih sinova ovdašnjeg hrvatskog i muslimanskog naroda, 101. brigada HVO-a oslobodila je, ipak, polovicom svibnja, cijeli dotad okupirani dio Općine. Nakon probijanja srpskog koridora kroz Bosansku Posavinu u čitavoj njezinoj dužini, u lipnju i srpnju '92., zatim i nakon okupacije Modriče, Odžaka i većeg dijela Općine Derventa te ponovno jednog dijela bosanskobrodске općine, uspostavljena je obrana preostalog, zapadnog dijela Bosanske Posavine - Općine Bosanski Brod i manjeg dijela Općine Derventa. Hrvatski i muslimanski branitelji viteški su odolijevali napadima neprijatelja sve do 6. listopada '92. godine. Desetostruko nadmoć-

brojnog pješastva, u njoj su se nalazile 454. mješoviti protuoklopni topnički puk i tenkovske postrojbe. Južno od grada nalazila se i baza "JNA" u kojoj je od 1990. uskladišteno cjelokupno naoružanje teritorijalne obrane većine bosanskoposavskih općina. "JNA" ga je '91. podijelila Srbima sjeverne Bosne. Već od početka agresije "JNA" na Republiku Hrvatsku, vojarna u Derventi bila je puna rezervista iz Srbije i Bosne i Hercegovine. Po potrebi, oni su uključivani na bojišnice u Hrvatskoj, naročito na onu u zapadnoj Slavoniji. Rujna '91. "JNA" je većinu svog topništva i ostale ratne tehnike izmjestila iz vojarnje: na Ribnjak, u Prnjavor, na Motajicu, u Lipe kod Kalenderovaca, Debelu Obalu. Topnička su oružja tu ukopana, a njihove cijevi usmjerene prema unutarnjosti Općine, gdje su obitavali Hrvati.

(Nastavit će se)

AMERIKANCI PRIZNALI DAYTONSKE GREŠKE

Prigodom obilježavanja četvrtice obljetnice usvajanja Daytonskog mirovnog sporazuma, Amerikanci napokon priznali da je to mirovni ugovor sa greškama. Komšić i Zubak bili protiv Dayton. Sporazum Beograda i Zagreba Bosansku Posavinu smjestio u Republiku Srpsku

U organizaciji Hrvatskog kluba "Ivan Mažuranić" Tuzla i Hrvatskog narodnog vijeća Bosne i Hercegovine u Tuzli je 15. prosinca 1999. godine održana tribina, pod nazivom "Dayton i četiri godine poslije", na kojoj je govorio dr. Ivo KOMŠIĆ, predsjednik Hrvatskog narodnog vijeća Bosne i Hercegovine.

Gospodin KOMŠIĆ, predsjednik Hrvatskog narodnog vijeća Bosne i Hercegovine, svojevremeno član sedmočlanog Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine i sudionik Daytonskog pregovora o prekidu rata i uspostavljanju mira u Bosni i Hercegovini, nazočnim je prezentirao niz manje poznatih detalja vezanih za ovaj povijesni događaj.

Prvi put jedinstveni

"To su bili prvi pregovori o Bosni i Hercegovini, gdje smo imali jedinstvenu delegaciju. To je bila delegacija Federacije i Republika BiH, kako se tada zvala naša država. Delegaciju je činilo zvanično sedam ljudi, a ostali su bili u svojstvu eksperata. U delegaciji su bili Alija Izetbegović, predsjednik Predsjedništva, Haris Silajdžić, predsjednik Vlade, Miro Lazović, predsjednik Skupštine Republike BiH, Krešimir Zubak, predsjednik Federacije BiH, Jadranko Prlić, kao ministar Vlade Federacije, bio sam ja i Muhamed Šaćirbegović, ministar vanjskih poslova. Na kraju smo u Daytonu odlučivali glasanjem. Ovaj skup je na početku pokazao, da je od početka postojao sporazum između Beograda i Zagreba o Bosni, što je nas uznemirilo i neke dovelo do ogorčenja. To je objelodanio Milošević. U Dayton smo otišli s velikom prednošću, koja će se potpuno istopiti u toku tih razgovora i to zbog prethodnih sporazuma između Beograda i Zagreba".

Gospodin Komšić je u svom izlaganju pojasnio da je prednost Republike i Federacije BiH bila u tome, što su imali jedinstvenu delegaciju, zatim što je na strani ove delegacije bila tzv. Kontaktna skupina, koja je već bila, na neki način, donijela svoju odluku o Bosni i Hercegovini. Podsjetio je i na to da je nakon Vašingtonskog sporazuma, odnosno nakon formiranja Federacije BiH, bila razvijena živa diskusija o tome što će biti sa Bosanskom Posavinom. U to su se umiješali članovi Kontaktna skupine i predložili jedno rješenje koje je uključivalo cjelovitu Posavinu. Ranije je u Beču bilo dogovoreno da cijela Posavina, (trokut Bosanski Brod - Brčko - Derventa - B. Brod) sa tzv. srpskim koridorom, bude priključena Federaciji BiH. To znači da je BiH

delegacija iza sebe imala političku volju vodećih europskih država i Rusije. Zbog toga se u pregovore ušlo dosta komotno. Inače, Posavina je bila ključna u pregovorima sa Miloševićem, jer je Federacija, sa kantonima i s Posavinom, u to vrijeme bila najbolje rješenje. Prednost je bila u tome što su Armija BiH i HVO imali premoć na ratnoj bojišnici. To su bili prvi pregovori u kojima R BiH, pa F BiH, bolje stajala spram Republike Srpske.

Sporazum Beograda i Zagreba

O manje poznatim detaljima, kako je izgubljena ta prednost, gospodin Komšić je naglasio: "Na jednoj od prvih plenarnih sjednica, kada se počelo govoriti o teritorijalnom razgraničenju, između Republike Srpske i Federacije BiH, Milošević je uzeo riječ, stao pred kartu BiH i počeo u grubim crtama povlačiti tu granicu, koja bi trebala da razgraniči dva entiteta. Prvo što je bilo vidljivo nije poštovao stanje na bojišnici, iako se za to zalagao. Prešao je preko toga, kao da nije bilo nikakvih vojnih operacija u zadnja dva - tri mjeseca. Na kraju je rekao "što se tiče Posavine, o tome mi nemamo šta govoriti, ja sam se s Franjom (Tuđmanom op.a.) davno dogovorio." Sjedio sam u tom trenutku pored Krešimira Zubka i pitao ga:

(NASTAVAK SA STRANE 6)

počnu oživljavati, da se otvaraju nova radna mjesta, a samim tim budu veća i redovitija primanja uposlenika i umirovljenika. U svemu tome imamo žalosnu i tragičnu situaciju zbog sve brojnijeg odlaska mladih iz Bosne i Hercegovine."

Budite ljubazni, pa za "Hrvatski glasnik" kažite Vašu prognozu za 2000-tu godinu?

"Velika mi je želja da 2000-ta godina protekne u znaku stabilnijeg političkog ambijenta, da se uspostavi odgovorna državna vlast na svim razinama i da u tom kontekstu bude znatno povoljniji položaj građana. Da se pokrene gospodarstvo i otvore nova radna mjesta i uopće više perspektive u BiH, a

Krešo, je li ti čuješ što on govori? Odgovorio mi je: "čujem"! U pauzi sam g. Zupku rekao, da smo trebali skočiti odmah i to razriješiti, odnosno zaustaviti takvu priču. On mi je rekao - "Ne brini, meni je predsjednik (F. Tuđman - op.a.) obećao Posavinu. Prišao nam je Haris Silajdžić i rekao: "Svi vi Hrvati trebali ste skočiti na noge, onog trenutka kada je Milošević rekao da je s Posavinom završeno!"

Detaljnije pojašnjavajući ovaj detalj Komšić je podsjetio da su na svojim kartama Posavinu imali i delegacija R i F BiH i Kontaktna skupina. Potom, da je daljnji tok pregovora bacio sasvim novo svjetlo na rat u BiH. Zatim je naglasio da u Daytonskom sporazumu, osim toga što je zaustavio rat, ništa dobrog nema. Pojašnjavajući niz, manje poznatih, detalja sa ovog velikog međunarodnog "sijela" Komšić je istakao i to da su na kraju, prije usvajanja Daytonskog sporazuma, on i gospodin Zubak, kao članovi R i F BiH delegacije, glasovali protiv toga i takvog sporazuma. Zanimljivo je i to da su prigodom nedavnog obilježavanja četvrtice obljetnice usvajanja Daytonskog sporazuma, pojasnio je g. Komšić, koji je bio nazočan i tom skupu, i sami Amerikanci priznali da taj sporazum nije dobar i da ne pruža mogućnost za izgradnju demokracijskih odnosa u Bosni i Hercegovini.

N. J. IVANOVIĆ

posebno Tuzlanskog kantona. Ovo što sam rekao su želje, ali savjestan sam da će to biti izuzetno teško realizovati. Posebno što je naredna godina u znaku izbornih aktivnosti, lokalnih u travnju i općih u jesen. Dobro bi bilo da bude manje političkih utrka kroz predizborne kampanje, a da se više čini na poboljšanju položaja građana. U svemu tome i dalje ćemo biti potpuno ovisni o svjetskim donacijama i potporama raznih vrsta."

Vaša Božićna i Novogodišnja čestitka!

"Svim katolicima želim čestit i blagoslovljen Božić i svim građanima srećnu i uspješnu Novu 2000-tu godinu i dobro zdravlje".

Priredio: Nikola J. IVANOVIĆ

MEĐUNARODNA ZAJEDNICA NIKAKO NE INTERVENIRA

Piše: Romeo KNEŽEVIĆ

Sada kada su nam ratne rane već zacijele i kada podsjećanje na njih više ni u kojem obliku ne može boljeti (ili nam bar kvariti raspoloženje), evo nekoliko dnevnčkih zabilježki s područja brčanske Posavine iz mjeseca srpnja 1993. godine, i izvještaja s borbenih linija za potrebe informativnog centra u Gornjem Rahiću odnosno Radiji BiH.

Dnevničke zabilježke dolaze od čovjeka koji je u tim teškim zbivanjima imao skromnu ulogu ratnog lokalnog novinara, inače po profesiji srednjoškolskog profesora, što će se vjerujem vidjeti i iz samih zabilježki.

No, pretpostavio sam da bi sam sadržaj kao i bilo čija druga ratna sudbina, mogao biti zanimljiv i zato je nastao jedan ovakav priloga.

Dnevnička zabilježka, 5. srpanj 1993. g.

Jutros je od 5 sati netko nekoga počeo žestoko tući granatama. Činilo se, kao da ih iz Bijele ispaljuju negdje na Pelagićevo. No, od zapovjednika satnije Prve bojne doznao sam, da su Srbi tukli Čelić i Ormanicu, Mio-nicu..., a da su padale granate i po našim crtama u Dubravama. Sve se to desilo nakon dužeg zatišja, pa je tako sve izgledalo kao da počinje nekakav ofenzivni probaj.

Srbijanci su otkazali gostoprimstvo promatračima Europske zajednice na Kosovu, Sandžaku i u Vojvodini; a odbili su i postavljanje civilnih promatrača UN-a između tzv. SRJ i R BiH.

Neki vodeći francuski diplomat izjavio je, pak, kako Francuska ozbiljno uzima u razmatranje vojnu intervenciju u proglašenim zaštićenim zonama u BiH, ako budu napadnute.

... U biti, ... to više uopće ne bi trebalo "ozbiljno uzimati u razmatranje", već odmah vojno intervenirati. Stanje u Bosni i Hercegovini sve više sliči na močvaru...

... A ja sam mali novinarčić u jednom krvavom plemenskom ratu, dok ovi oko mene mali birokrati očekuju, izvješćivanje kao da sam novinar SKY-newsa ili BBC-a (ili ne znam koga već ne) sa dvadesetak godina radnog iskustva (od toga pola, kao ratnog izvještaja iz Vijetnama i sličnih bojišta). Tako oni sebi to zamišljaju.

Došao sam pješice iz Bijele u Seonjake. Sutra moram u Tuzlu po "Odjek branitelja".

Ratni izvještaj s borbenih linija, 5. srpanj

Oko sedam sati ujutro ispaljeno je dvadesetak mina iz minobacača 82 i 120 mm na Donju Skakavu i Poljake, uz stalne provokacije iz streljačkog naoružanja. Na Tulumoviće i Krajnoviće oko deset i trideset je ispaljeno 15-ak mina iz minobacača 60 i 82 mm.

Tijekom prijedodnevna na Baijiće - gdje se dodiruju jedinice II. tuzlanskog korpusa i

Motorizirane brigade - palo je oko 200 granata. Neprijatelj je tukao i po Uloviću, Vitanovićima, Jagodnjaku s minobacačima 60 i 82 mm, te iz haubica i tenkova.

Uz vratili smo im vatrom iz haubica i oštetili im pritom tri tenka.

Zabilježka, 15. srpanj

Ministar vanjskih poslova Velike Britanije, a s kojim se slaže još jedan ministar Europske zajednice, izjavio je, da će zbog Masleničkog mosta predložiti Savjetu sigurnosti sankcije i protiv Hrvatske. U vrijeme, kada Hrvatska hoće pustiti u promet Maslenički pontonski most, Srbi su noćas iznenada granatirali Karlovac i bilo je sedam do osam poginulih civila.

Što se tiče ovog odnosa snaga zaraćenih strana u BiH, u odnosu na prošlu godinu i isto vrijeme, mi smo u još težoj situaciji od one u kojoj smo prije bili; dok su Srbi, naprotiv, još, ojačali. Naš položaj dodatno otežava i to što su nam zatvoreni svi putevi za doturanje municije i hrane, te sukob s Muslimanima. Uz sve to i pregovori o kraju rata u BiH i mirnom rješenju samo što nisu "izdahnuili".

Jučer su Srbi iz Porebrica ili Pelagićeve ispalili četiri projektila na Bijelu. U Seonjacima nema struje jer su neki loši momci pokrali ulje koje hladi transformatore u trafo-stanicama.

Svježe je, i kao da počinje rana jesen.

Izvještaj, 15. srpanj

Tijekom noći bilo je neprijateljskih provokacija iz različitog naoružanja na linijama II. bojne, a od šest sati ujutro do podneva na svim linijama je bilo povremenih provokacija iz streljačkog naoružanja.

Neprijatelj je na Dubrave oko crkve ispalio jednu minu iz minobacača 82 mm, a oko pola osam navečer na Vranovaču je palo pet mina također iz minobacača 82 mm uz streljačke provokacije.

Zabilježke, 27. srpanj

I Njemačka je otkazala potporu Hrvatskoj u postavljanju Masleničkog mosta. No nijedan zvanični predstavnik vlasti u Hrvatskoj ne odustaje od postavljanja tog mosta.

Iznenadila me je jučer ta vijest o odluci Vijeća sigurnosti, da traži od Hrvatske, da ne postavlja pontonski most preko Novskog ždrila. Iznenadila me!!! Sada Hrvatska dobija "po nosu" od Svjetske zajednice (!?) na koju se stalno oslanjala u borbi za vlastitu državnost. Ako je Srbija tako "dobro prolazila" bez ikakvih "težih posljedica" ne osvrćući se na svjetsku javnost ("što će reći svijet!"), ne vidim razloga zbog čega i Hrvatska ne bi sada mogla na isti način "dobro proći". Čini mi se, da je Hrvatska toliko sapletena međunarodnim vezama, da ona, zapravo, uopće ne može vući samostalne političke poteze. A osim toga, oni u odnosu na sukobe sa Srbima i Srbijom na neki način kasne.

Sva politička moć ili vlast i sav ugled ljudi koji tu moć posjeduju (koji je isto tako neka vrsta moći), proizlazi iz materijalne moći ili materijalnog bogatstva. (Svi drugi čimbenici su zanemarivi.)

Izvješće, 17. srpanj

Na Vitanoviće je neprijatelj ispalio nekoliko mina iz minobacača 82 mm uz sporadičnu pucnjavu iz streljačkog naoružanja.

Zabilježka, 21. srpanj

Srijeda. Rano jutros oko tri i trideset započeo je nekakav iznenadni napad, čini se negdje oko Vitanovića po liniji koju drži Taktička grupa Tuzlanskog korpusa ili negdje oko Brke. Sada (devet je sati) je napad malo utihnuo. Jutros su Srbi napadali i Boderište: tri lica su poginula, od toga jedno dijete. Izgleda, da linije na našu štetu nisu pomjerene.

Još trideset Srba iz Bijele, uglavnom, jučer je razmjenjeno za naše ljude. Stvaraju se etnički čista sela. Sukob je tako krvav, da ne izgleda vjerojatno, da bi se za neko kraće vrijeme nakon uspostave mira, moglo uspostaviti stanje etničkog sastava stanovništva po selima, kakvo je bilo prije rata.

Propadanjem Vance-Owenovog mirovnog plana politički pregovori o BiH dok traje rat (sic!) vratili su se na početak, na prijedlog federativnog ili konfederativnog uređenja BiH (prijedlog, koji je bio "u igri" i prije uplitanja međunarodne zajednice u ova zbivanja) i kao da time potvrđuju svu beznadnost izgleda na zaustavljanje ovog bjesomučnog sukoba.

Vruće je već nekoliko dana.

Ispaljuju - javljaju mi - iz tenka s Bukvika. TRENUTNO! Mogli bi uzvratiti po nama. Moram se skloniti!

Izvješće, 21. srpanj

Jutros rano oko tri sata primjećeni su neprijateljski tenkovi kako se kreću od Dubravica prema Boderištu (Tadići) i odatle se tri projektila tuku po crti na Vranovači i Boderištu. Skoro istovremeno (oko tri i tri-deset) neprijatelj je tukao haubicom i iz Pelagićeve a po Bukovcu i Vitanovićima, a zatim i Ograđenovac, Rahić i Maoču.

Nakon svega toga je započeo i tenkovsko-pješadijski napad na Boderište i Vranovaču kada je, do osam sati ujutro, ispaljeno preko trideset tenkovskih granata. Po našim položajima na Vranovači djelovala je i snajperska puška.

Već oko osam sati imali smo dvojicu ranjenih boraca od kojih je jedan po imenu Marin Marić u bolnici umro.

Neprijatelj je napad nastavio granatiranjima i samih sela II. bojne. Od jednog haubičkog projektila poginuo je vojnik Pejo Šarčević, a od krhotina granata u Gornjem Zoviku, poginulo je i jedno dvoipolgodisnje dijete!

U borbama koje su se zatim razvile, u lličkovu smo uništili jednu neprijateljsku pragu.

Tijekom prijedodnevna žestoke borbe su vođene i po crtama u Vitanovićima, Bukovcu..., po cijeloj duljini crta Taktičke grupe brigada. I ovdje smo opet imali jednog poginulog i devet ranjenih boraca. Uništili smo tri neprijateljska tenka (jedan od njih je zapaljen) i jedan transporter. Crte pri svemu tome nisu pomjerene.

Ali oko podneva ponovno je izveden jak tenkovsko-pješadijski napad neprijatelja na Boderište i tada su zaposjeli tri naša rova! u ovom napadu smo imali još tri poginula borca i deset ranjenih... Uz pomoć artiljerije iz Orašja, noćas su ta tri rova, izgleda, vraćena pod našu kontrolu.

Zabilježka, 24. srpanj

Neki američki senatori podržavaju A. Izetbegovića, da ne ide na pregovore u Ženevu, dok se ne prekinu ratni sukobi.

Pretprošle noći vraćeni su naši položaji na Boću uz pomoć artiljerije iz Orašja.

Jučer mi Hamid reče, da Enes, urednik novopokrenutog "Sabaha", traži prilog za danas. Odgovorio sam mu, da za to sada nema vremena. Jučer je palo i nekoliko granata na Bijelu, poslijepodne. Morali smo se sklanjati.

Sreo sam jutros nekog čovjeka i ženu. Izgledalo je da idu, kao u priči, iz dalekog nekog grada za Bijelu pješice i s prašnjavim torbama. Ostavljali su dojmiv utisak postojanog građanskog para usprkos teškom izrazu beznađa na njihovim licima.

Izvješće, 24. srpanj

Jutros od oko devet sati granatirano je Boderište. Nakon zatišja oko dva sata poslijepodne, Vranovača i Boderište su opet granatirani minobacačima 82 mm. Pretpostavlja se da su četnici imali gubitaka.

Zabilježka, 26. srpanj

Nekakvo ratno primirje jučer su potpisale sve tri zaraćene strane. "Koje po redu?" - "Bolje ne pitaj!", dovikuju se neka dvojica.

Neke su izbjeglice došle iz Ulovića u Bijelu što znači, da je tamo došlo do pomjeranja crta ili je do toga već vrlo blizu. Do kada će sve

ovo trajati, Bože...

Osjećam se tako kao da mi jugovina puše i u glavi, a i svjetlo mi je, gdje god da pogledam. Jučer sam neko vrijeme čitao Upanišade. Bili smo "na izletu" Mubera i ja s njenom djecom, malo dalje od mosta preko Tinje, pored jednog zapuštenog seoskog puta za njive, u hladovini. Sve je zapušteno i zaraslo u travu. Usput smo jeli maline, šljive; pa opet šljive, pa opet maline... kao i obično.

Izvješće, 26. srpanj

Prijepodne je na linijama Taktičke grupe prolazilo u žestokim granatiranjima naših položaja iz svih oružja. Imali smo jednog ranjenog borca. Tučeni su Vitanovići, Skakava Donja i Poljaci.

Tijekom noći su na Vranovaču ispaljena 4 tromblona (jedan iz RB-a na Dubravcima), uz provokacije iz streljačkog naoružanja. Tijekom prijedodnevna bilo je povremenih granatiranja i provokacija na ovoj II. bojni, a oko podneva su na Vranovaču ispalili 10-ak mina 82 mm. Oko šesnaest sati neprijateljski helikopter je prelijetao po Vranovači i Gorkićima i tukao po našim položajima sa dvije maljutke.

Navečer oko osam sati ponovno su počele uobičajene provokacije neprijatelja na Dubravcima iz streljačkog naoružanja.

Županijski odbor HSS BiH Tuzla

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Visoko cijenjena redakcija Hrvatskog Glasnika,

U ove Božićne dane, navršavate sedam značajnih i uspješnih godina pisane djelatnosti. Bile su to, tri ratne, i četiri poratne godine, pune burnih i svekolikih događaja.

Počeli ste kao entuzijasti, pioniri, a zapazili, odabirali i pisali kao iskusni seniori. Pisali ste odgovorno, dostojanstveno, s ljubavlju, bez iritiranja.

Vašim samoprijegornim i odgovornim radom stvorili ste djelo koje je svjedok i dokument o zbivanjima na prostoru župe Soli i šire na kraju ovog stoljeća i milenija.

Za sve što ste uradili velika Vam hvala i priznanje. Iskrene čestitke za 7. obljetnicu rada i djelovanja.

Tuzla, 20. XII 1999. g.

Za županijski odbor
HSS BiH Tuzla
dr. Srećko Tunjić

BOSNA MOŽE OPSTAJATI SAMO KAO KARIKA U LANCU POZITIVNIH REGIONALNIH STRUJANJA

O političkim razlozima

Pod piratskom zastavom rušenja komunizma, pobijedio je nacionalizam. Suverenitet radničke klase razobličen je u nacionalne i nejasne suvlasničke karaktere. Tri nacionalna legitimiteta težila su uspostavi nacionalnih suvereniteta. Dekonstrukcija je njihov bitak, kao što je multietnička vlast bitak Bosne i Hercegovine. Bespuće definiranja nacionalnih teritorija logično je ishodište dekonstrukcije poetike, i energije. Rat je zastarjelo sredstvo. Ratni zločini su sofisticirana strategija za dekonstrukciju bosanskog atoma.

O društvenim razlozima

Naspram humanističkih i socijalnih kvalitativa tamnih vremena, generirala se pogubna politička nepismenost, izrasla na despotskom naslijeđu i jednopartijskoj stvarnosti. Revolucionarni uvoz banana iz nesvrstanih zemalja imao je značenje majmunske sreće u ZOO vrtovima. Kada je 20 milijuna Tarzana dobilo demokratska prava, bilo je to mnogo više od džungle na asfaltu. Paničan strah od slobode čeznuo je za toplim smradom ustajale močvare. Otuda i potiče sklad istovjetnih, iako preimenovanih sado-mazohističkih obrazaca komunikacije između vlasti i puka. Vlast je razgolićenom pužu, u ime oslobođenja, ponudila novu kućicu. Tu će se zatvoriti i bez straha zazirati od različitosti.

U Titovom popravnom domu mir su proizvodile tvornice fobija, a ne racionalni razlozi, kao matrica zajedništva. Građen je soldatski, a ne civilizacijski um. Ne treba se čuditi što je raspačani svijet ostao podijeljen na nas koji smo protiv njih, i obratno.

Za razliku od građanskih, samo nacionalističke opcije su mogle vazalnoj svijesti ponuditi protezu za izgubljene komunističke ekstremitete. Na razini ulice crvenih fenjera sklopljen je pakt između fobičnog puka i političkih makroa koji će do perversije zlorabiti socio-patološke komplekse ovdašnje političke nepismenosti.

Strategijom dekonstrukcije totalitarne svijesti moguće je vremenom blokirati tokove dekonstrukcije Bosne i Hercegovine.

Uzrok nisu politički trgovci, već kupci političkih proizvoda. Slobodno političko tržište podrazumijeva pravo na izbor. Tek kad se izliječi i kultivira biračko tijelo, moguće je očekivati drukčiju ružu vjetrova.

O ulozu intelektualaca

Ako je jasno da totalitarno naslijeđe i odsustvo demokratske kulture utječu na naša politička ishodišta, u kakvoj su relaciji intelektualci, kao izdanak vremena i prostora?

Što danas i ovdje znači riječ - intelektualac? Ako je to formalističko određenje, onda je neuporedivo veći broj intelektualaca na strani dekonstrukcije, ili, pak, pasive.

Konformizam intelektualnog kvantuma začeo je mnogo prije prvih izbora, i onoga što će uslijediti. Naslijeđe je totalitarne uloge intelektualaca. Ratno naslijeđe samo je pojačalo provaliju između intelektualca i slobode govora. Sigurnosni i ekonomski faktori bitno determiniraju ili beščasnu aktivnost, ili pasivnost intelektualca.

U tijeku rata razmnožila su se medijska globalna sela, gradovi su imali infrastrukturu države, tako da se prosječnost izdizala na pijadestal vrhunskog. To su pozicije kojih se intelektualna vojska prosječnih ne želi odreći.

Ogromna manjina slobodnih intelektualaca nije mogla učiniti ništa kako bi spriječila dramatične tokove dekonstrukcije. U životu su održavane ideje pozitivnog povijesnog iskustva, ali rijetko u nastojanju reafirmacije svekolikih južnoslavenskih bliskosti.

Onoliko koliko su konkretni procesi dekonstrukcije, toliko je nejasna platforma reafirmacije bosanskih vrijednosti. Zapravo, obrnuti procesi od današnjih mogući su tek kada se uvažava pozitivna povijesna iskustva. BH društvo je svoj identitet i afirmaciju doživjelo u ozračju južnoslavenske ideje. Tek u zaživljavanju Pakta o stabilnosti, interregionalne suradnje i drugih interesnih asocijacija - može doći do pozitivnih procesa u BiH. Bosna može opstajati samo kao karika u lancu pozitivnih regionalnih strujanja.

O komercijalizaciji alternative

Otkako je demokratizacija postala jedan od unosnijih biznisa, pojavili su se procesi komercijalizacije alternativnih ideja. Uvođenje tržišne, i uz to tajkunske logike u idealistički

prostor, isto je što i karcinogenija u ljudskom organizmu. Kao i kod semantike riječi intelektualac, i ovdje valja razlučiti dva značenja istog pojma. Treba se pribijavati organizacija kojima je formalističko učešće u procesima demokratizacije pokriće za stjecanje dobiti. Danas su to organizacije uskih lobija, koji zaziru od širenja fronta pozitivne energije. Kao i među nacionalističkim oligarhijama, i ovdje se stvari događaju na materijalnoj interesnoj razini. Tamo je moneta tzv. nacionalni, a ovdje tzv. demokratski interes.

Ovo ne utječe toliko na frekventnost susretanja i dijaloških kontakata na našem prostoru, koliko može u negativnom smjeru utjecati na jačanje i širenje bojišnice pozitivne energije.

O oblicima suradnje

Uključenje naših dekonstruiranih prostora u mrežu europskih komunikacija neizvodivo je bez reanimacije kulturnih i ekonomskih veza među nama samima. Sa tih pozicija moguće je graditi dugoročnu strategiju za trajnu reafirmaciju civilizacijskih vrijednosti.

Slobodni mediji, organizacije i ustanove danas dijele usud dekonstrukcije, ne zbog sebe, već zbog nužnosti da u omeđenom prostoru kultiviraju društvenu i političku atmosferu. Tek nakon toga, moguće je govoriti o objedinjenju pozitivnih energona.

Događa se da procesi interregionalne suradnje bivaju dinamičniji od procesa demokratske kultivacije regija. Zbog toga se čini nužnim znatniju pozornost posvetiti vezanju organizacija koje govore istim jezikom.

Fatmir ALISPAHIĆ

BOLJE JE BILO PODIJELITI RAZLIKE, NEGO ŠTO SU NAS RAZLIKE PODIJELILE

U putopisno-esejističkom "Dnevniku iz Indije", svećenika IVE ČURKA, što ga je objavio HKD "Napredak" iz Novog Travnika, stoji i jedna sjajno-fenomenalna formulacija, koja glasi: "Pokazalo se da je puno bolje podijeliti razlike, nego da su nas razlike podijelile".

Fenomenalnost poruke je i u tome što tako zorno preslikava naše, bosanskohercegovačko, minulo i tekuće vrijeme. Na našu žalost i sveopću nesreću, nismo na vrijeme uočili i shvatili snagu i spasonosnost citirane poruke.

Umirovljenik Juraj NOVOSEL, glodur (glavni i odgovorni urednik) "Hrvatskog glasnika", sav se dao u obilježavanje 90. obljetnice Hrvatskog kulturnog društva "Napredak". Oni koji ga bolje poznaju pitaju što je to "matorom", pa se razbacao k'o kakav mladić.

U traganju za odgovorom na postavljeno pitanje iz pouzdanih izvora sam saznao da to čini sa jednom jedinom željom. A, to je da dočeka i osobnu 90. obljetnicu.

Znano je da Tuzla nosi epitet otvorenog grada i to je dobro. Međutim, oni koji su doživjeli i preživjeli deložacije ili ih to čeka imaju novi prijedlog: Vele: dobro bi bilo da svi živimo na otvorenom, pa bi Tuzla bila još otvoreniji grad.

Maestro Vinko DOBRINIĆ, vrstan glazbenik i ravnatelj "Napretkovih" tamburaša, nedavno je izjavio kako je neobično i neuobičajeno sastaviti flautu i tamburice da zajedno sviraju.

Unatoč tome to mu je uspjelo na jednom od koncerata upriličenih u povodu 90. obljetnice "Napretka".

Kada malo bolje razmislim, za gospodina Dobrinića to i nije nešto osobito, jer je sazdan od neobičnih ideja.

Još malo ću se družiti sa maestrom Dobrinićem. Tijekom gostovanja u emisiji "Nedjeljni kolaž", Televizija Tuzlanskog kantona, naglasio je da i "Napretkovci" moljakuju za dinare, kako bi mogli opstati i raditi. Uvažavajući višedecenijski život sa dinarima, zlobnici se pitaju; je li to gospodin Dobrinić tuđu je za bivšom nam Jugom.

U krajnjem slučaju i nije loše biti jugonostalgijar, uz preduvjet da se pod time podrazumijeva nostalgija za jugo idejama biskupa Jurja ŠTROSMAJERA, boljeg, odnosno, liberalnijeg dijela Titove Jugoslavije, pa i kratkog perioda označenog reformama Ante MARKOVIĆA, prezidenta SIV-a SFRJ.

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

Profesora Ivicu IVANIĆA, aktualnog predsjednika Općinskog odbora Nove Hrvatske inicijative Tuzla, sam p(roz)vaio da pojasni pojavu "DISTRIKT Gornja Tuzla".

Na p(roz)iv, profo Ivanić, odgovara: "Pokondirenima ne treba pridavati važnost" i dodaje "oprosti im Bože ako ne znaju što rade".

Lijepo i diplomatski profo zbori. Ipak mi se čini da oni koji zagovaraju pomenuti distrikt znaju dobro što rade i što žele. A, hoće li im to proći to je drugo pitanje, na koje bi najbolje mogao odgovoriti tuzlanski (grado)načelnik Selim BEŠLAGIĆ.

Kada već spomenih uvaženog gospodina Bešlagića, sjetih se da mu je jedno vrijeme bliži suradnik bio i Gradimir - GRADO KRAJ-TMAJER.

U tom vremenu je bio pravi (GRADO)načelnik. Otkako mu gospodin Krajtmajer nije među suradnicima postao je samo NAČELNIK. No, ni ta mu funkcija nije loša, a o financijskim prinaldežnostima ćemo drugi put.

PODJELA BOŽIČNIH PAKETA

Humanitarna organizacija GORUŠIČNO ZRNO iz Velike Britanije u suradnji s Franjevačkim samostanom i Hrvatskim katoličkim dobrotvornim društvom iz Gračanice, podijelili su u Tuzli preko 8.000 božićnih paketa djeci od prvog do osmog razreda u tuzlanskim osnovnim školama i drugima. Osnovne škole, kojima su uručeni paketi: Bukinje, Jala, Miladije, Solina, Slavinovići, Novi Grad, Brčanska Malta. Isti broj paketa podijeljen je u Orašju, Gračanici i Odžaku.

J.K.P. VODOVOD I KANALIZACIJA TUZLA

KOMERCIJALNA BANKA DD TUZLA

ČESTIT BOŽIĆ I SRETNNA NOVA GODINA

ADVENT - BOŽIĆ

U pred božićnom ozračju, Udruga Hrvatska žena, koja djeluje u okviru Hrvatskog doma, omogućila je susret sa sv. Nikolom djeci - igraonice koja radi pri udruzi i djeci njenih mlađih članica.

Svojim sudjelovanjem u susretu pripomogla je i Gimnazija KŠC "Sv. Franjo" iz Tuzle.

Nikoli i njegovim pratiteljima - anđelima i Krampusu ulazak u Hrvatski dom osvjetljivale su, lijepo osmišljene "Lucijine svjetiljke" od bundeve, koje su u okviru izložbenih radova djece - igraonice na temu Advent - Božić.

Nikolin ulazak je iz dječjih grla izmamio snažan "EVO IDE SVETI NIKO SA DELEKA PUTA...". U ime djece igraonice pozdravila ga je toplim riječima djevojčica Marija Josipović, a Monika Suih mu je uručila unikatnu božićnu čestitku.

Sveti Nikola, dobar i blag, djeci se obratio nježno, nenametljivo, čak je s njima i zapjevao. Krampus ih je malo ometao ali "nije bilo tako strašno" - kažu djeca. Anđeli - pomagači

dodavali su darove a sv. Nikola svako dijete pita za ime, pomiluje ga i dariva. Djeca recitiraju, pjevaju, raduju se. Darovi su, shodno teškom vremenu u kojem živimo, bili skromni, "ali od srca srcu" i to je ono što je ostavilo dubok dojam kod djece, a i nazočne roditelje je vratilo u djetinjstvo. Oči su blistale, a široki osmjesi su govorili o dubokom doživljaju. Ni dlanove nisu štedjeli.

Stihovima "Nikola na vrata kuca
Sa njim će doć' sveta Luca.
Kasnije u prosto štali
rodit' će se Isus mali."

- koje je govorila djevojčica Monika Andrejaš, ispratili smo svetog Nikolu jer on mora još puno djece pohoditi.

Veselje je potrajalo kroz pjesmu i razgovor o likovnim radovima koji su pristigli za našu, već naprijed, naznačenu izložbu.

Zapravo za rad naše dječje igraonice čuli su, preko Hrvatske matice iseljenika, prijatelji

iz daleke Švedske, Ulma, Pule, Gospića, Osijeka, Erduta i drugih mjesta te se svojim likovnim radovima pridružuju našoj islozbi koja će biti postavljena u galeriji "Kristijan Kreković", u Franjevačkom samostanu na temu "Svim na zemlji mir, veselje".

Ovo je prigoda da se našem fra Petru - gvardijanu, zahvalimo na razumijevanju i ustupljenom prostoru.

Nadolazeći blagdani i, shodno tome, teme na koje su likovni radovi rađeni i koji će biti izloženi, mislimo da je najbolji trenutak i način za uspostavljanje kontakata i razvijanje prijateljstva.

Na ukazanom povjerenju i pruženoj prijateljskoj ruci mi smo se našim prijateljima uz prigodnu čestitku pismeno zahvalili uz obećanje da ćemo ih izvijestiti o učinkovitosti naše združene izložbe u tuzlanskoj zajednici.

Svim župljanima i prijateljima naše male zajednice, te članovima koji to žele postati čestitamo sveto i blagoslovljeno porođenje Isusovo.

**Za igraonicu
Evica Cerić**

Karmel Majke Božje Bistričke i bl. A. Stepinca, Božić 1999.

HRVATSKI GLASNIK TUZLA

Marija urešena puninom milosti donijela je u ovaj svijet najljepši dar Vječnosti, Sina Božjega. On u punini vremena postaje čovjekom, našim bratom i Otkupiteljem. Radost, molitva i zahvaljivanje neka nas pripreme za slavlje ovoga otajstva koje u vremenu slavimo, a u nadi Vječnog Božića očekujemo. On, izvor života, nade i radosti, bio vam trajno nadahnuće života i rada u sve dane 2000. godine. Sretan Božić i Novu godinu žele vam sestre karmelićanke.

s. Marija Gabrijela Batelja

NASTAVAK PRAĆENJA OBILJEŽAVANJA...

Napretkovi dani upriličeni su istovremeno kada i tuzlanski kazališni dani i to se pokazalo vrlo dobrim primjerom kvalitetne suradnje. Publika je znala osjetiti tu kvalitetu pa su sve kazališne predstave bile iznimno posjećene. Poseban šarm priredbama davali su Napretkovi tamburaši koji su, svirajući u holu, uvodili goste u taj fini svijet kombinacija umjetnosti riječi i glazbe što su ih ove dvije tuzlanske institucije darivale jedna drugoj.

Nisu samo duhovno obilježavane ove svečane priredbe, bilo je i drugih poklona kao što su oni što su ih priredile gospođe iz udruge Hrvatska žena djeci, nakon predstave Vlade Keroševića "Hajde da se igramo", u izvođenju Hrvatskoga teatra Soli, Husino.

Narodno kazalište poklonilo je Napretku predstave: "Ministrov sin", redatelja Petra Sarčevića i "Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja", Mustafe Nadarevića.
Bilo je i gostiju iz drugih zemalja.

MADŽARSKA MEDEJA

"Madžarska Medeja", Árpáda Gőncz-a, Hrvatskoga kazališta Pečuh, bila je veliko glumačko ostvarenje Vlaste Ramljak i redatelja, Petera Halasztotha.

Zanimljivo je to što je g. Arpad Gőncz predsjednik Madžarske Republike i što je sam ocijenio ovu postavu "Medeje" kao najuspješniju, do sada: "Kada sam pisao tekst još nisam znao ono što danas znam, da tvorac monodrame nije samo pisac već i glumac, odnosno redatelj, dakle tri jednakopravne osobe koje samo zajednički mogu stići na drugu obalu.

Dakle, konačni tekst rezultat je zajedničkog rada tri ravnopravna suradnika i nije ništa drugo nego jedna partitura. To je tako i poradi toga što u monodrami partner glumcu je uvijek publika koja se stalno mijenja, te je tako, zapravo, svaka predstava premijera.

"Madžarska Medeja je jedna u nizu od 200 kazališnih verzija na ovu antičku temu. Neki pisci su se poslužili mitom, a neki Euripidovom tragedijom utemeljenom na tom mitu. Gőncz je slijedio Euripida, ali tragedija njegove Medeje nije u njezinoj rasnoj i kulturnoj različitosti, nego u društveno-političkoj. Madžarska Medeja pripadnica je društva i kulture prošlosti (prije II. svjetskog rata) kojeg odbacuje da bi prihvatila svijet svog supruga - svijet - socijalizma - komunizma (poslije II. svjetskog rata). Njezin patos ne prolazi toliko zbog Jaznovne prijevare koliko zbog osjećaja sveopće osamljenosti i otuđenosti nastale uslijed prijevare jednog ideala.

Madžarska Medeja izdala je društvo iz kojeg je potekla, da bi prihvatila društvo Jazona koji potom napušta i izdaje to isto društvo da bi započeo živjeti s mladom pripadnicom društva nastalog padom socijalizma-komunizma, društvom - možda sličnom onom - iz kojeg je i sama Medeja ponikla."

G. Antun Vidaković, ravnatelj Hrvatskog kazališta u Pečuhu napisao je - Povijest Hrvatskog kazališta u Pečuhu možda započinje

1979. godine kada je na ljetnoj pozornici kraj ostataka biskupskog ljetnikovca podignuto veliko drvo: "DRVO ŽIVOTA". Na debelim granama drveta sjedili su svirači svirajući kole tijekom predstave Krležina "Kraljeva". Predstava je izvedena na mađarskom i hrvatskom jeziku. Glumci su bili iz Pečuha, mađarskog i hrvatskog maternjeg jezika. Glumci, pjevajući i plešući željeli su za trenutak vratiti značajke Krležina vremena, njegovu viziju suživota i načina življenja prije Prvog svjetskog rata(...)

Pečuško Hrvatsko kazalište, uz svoju temeljnu zadaću u izvedbama kazališnih predstava, nastoji u svemu postati kulturnim središtem Hrvata u Mađarskoj. Kazališne se predstave izvode u mnogim mjestima u Mađarskoj putujući od Baje do Szombathelya od mjesta do mjesta gdje je prisutan hrvatski narod. Kazalište je prilika i za druge vrste produkcija, poput "Ringa" gdje se posjetitelji susreću sa značajnim ličnostima društvenog i kulturnog života Hrvatske i Mađarske."

Nositeljica Medeje uloge koja je osobno snažno obojila ovaj tragični lik je gospođa Vlasta Ramljak. Odigrala je oko trideset velikih

i glavnih uloga u predstavama najznačajnijih hrvatskih i svjetskih dramatičara.

KNJŽEVNA TRIBINA

Još nešto što se u Tuzli ne upriličuje često vidjela je Kristalna dvorana Hotela Tuzla, u četvrtak, 9. prosinca.

Bila je to književna tribina dr. Krunoslava Pranjića, sveučilišnog profesora iz Zagreba. Za okrepu - Iz riznice Andrićeva duha, naslovio je prof. Pranjić svoju večer i zbilja smo se okrijepili. Oko 250 posjetitelja slušalo je čovjeka koji je na drugi način govorio o Andriću. Zapravo, u nizu pristupa interpretiranju Andrićeva djela, bio je ovo jedan širi uvid poznavatelja u one skrivitije "čoškove i budžake" u koje se svatko ne usuđuje zaviriti.

Uvodeći nas u taj neprovjetreni prostor i otvarajući prozor za svježi zrak za kojim vapije, profesor je, kao sebi ravne, uvodio jednog po jednog, moglo bi se reći sudionika, a ne slušatelja ove okrepe. Kao da se nije rodio u Bosni (ili smo mi možda takvi, a to se ne primjećuje), najeuropskijim manirom dobrog domaćina (kao da nije gost!), pružao nam je ruku i ustupao mjesto pored sebe i pored

Andrića. U nastojanju da čarolija željene blizine traje što dulje, večer je protekla svečano, kao da se ne radi o književnoj tribini nego o duhovnoj obnovi.

Učenici Opće gimnazije, KŠC svetog Franje, govorili su i dramski interpretirali dijelove "Ex ponta" i "Nemira" što je profesor znao pohvaliti, kao i prošli put kada ih je slušao prije tri godine.

Obilježavanje je prekinuto 11. prosinca zbog smrti hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana.

INOČE

Hrvatsko kazalište iz Osijeka izvelo je dramu Inoče, redatelja Želimira Oreškovića. To je melodramatski komad čija je radnja smještena u selo nedaleko od Vinkovaca.

Zaplet čini pomalo apsurdna i komična činjenica da se Kaja, saznajući za suprugovu pogibiju u ratu, preudala za drugog muškarca, a da bi se Andro ipak pojavio nakon dvije godine živ i zdrav, ali iz zarobljeništva. Žena s dva muža i sama je uvučena u tragičnu životnu situaciju.

Oslikavajući Andrine reakcije, slavonsko selo koje brui sokacima o ovom izvanrednom događaju, te dvostruki ljubavni trokut koji se rađa kao posljedica Andrine želje za osvetom te finalno izmirenje na seoskom vašaru i povratak mira i reda u kuću, ali i selo, Ivakić tvori dramu s komičnim elementima.

Osobito je zanimljiv dramski jezik o kojem Sanda Ham piše: "... spretnom uporabom i suodnosom književnog jezika i dijalekta..." Ivakić "naglašuje kulturnu razinu svakog od svojih likova - oni se izdvajaju u tri skupine, od onodobnog književnog do dijalektalnog, preko jezika koji je na njihovoj granici, a kroz sve se provlače i izvorni narodni stihovi koje Ivakić neštedimice navodi".

Tuzlanska publika, nenavikla na ovakve kazališne predstave, ona probrana i ona koja u kazalište rijetko navraća, bila je te večeri oduševljena.

Nije lako zadovoljiti sve ukuse, a brojni ansambl Hrvatskoga kazališta iz Osijeka je u tom uspio.

KUD "TENA" ĐAKOVO

U petak, 17. prosinca, đakovački KUD "Tena", folklorni ansambl "Slavonske kraljice" izveo je božićni koncert s programom "Daj devere".

* Dobar večer dobri ljudi - pjesma dobrih želja za Novu godinu

* Kumova grana

* Slavonski svatovski običaj iz Đakovštine.

* Ajmo žito pokupiti pa ćemo kolo zaigrati Vrijeme stare slavonske žetve. Kraj žetve obilježen je posebnim običajima. Poslije molitve ples i veselje.

* Ženska vokalna grupa pjeva izvorne pjesme iz Slavonije, Posavine i Međimurja.

* Zelen Juraj došal je

U zapadnoj Hrvatskoj, a naročito u Pokuplju, izvodi se ophod momaka kroz selo za Jurjevo. Plešu se Đikalica, Šimička, polka i drmeš.

* A o j Liko ravniya od Srema

Plesovi u Lici su uglavnom bez glazbene pratnje, osim jednog najstarijeg plesa Tanac, koji se pleše uz pratnju tambure dangubice.

* Muška vokalna grupa pjeva izvorne slavonske pjesme. Solist Mato Pavić.

* Posavčica od gleve do pete

Pjesma i plesovi iz Posavine. Osim pjesme Ja sam mala, šetanog kola Posavčica, scenski su obrađeni slijedeći plesovi: Drmež, Repa i Dučec.

* U Bunjevca salaš bili

U najžitorodnijem kraju Bačke smjestili su se Hrvati Bunjevci. Nošnjom i načinom plesanja ističu posebnost: kod djevojaka gracioznost, a kod momaka virtuoznost.

* Od Božića do Božića - Božićne pjesme.

Tog dana Tuzlu je iznenadio snijeg, neuobičajeno veliki za ovo doba godine. Proglašeno je izvanredno stanje, pa se autobusi nisu kretali. Zato dvorana BKC-a nije imala onoliko posjetitelja koliko su ovi momci i djevojke zaslužili. Napretkova publika koja je s iznimnom pozornošću pratila sve priredbe u povodu 90 godina svoga društva, ove večeri nije objektivno mogla sudjelovati u očekivanom broju.

Šteta, jer Slavonska pjesma i igra bliska je našem srcu i našoj duši možda najviše od pjesama i igara svih ostalih naših krajeva. Svi njihovi crveni fesici, duvegije, pendžeri, tamburice, divani i ašikluci, duhovna su veza koja nam pokazuje da baštiniamo iste povijesne prilike i neprilike.

To prijateljstvo "Tene" i "Napretka" koje je započelo 17. prosinca 1999. nastavit će se i razvijati na obostrano zadovoljstvo.

ČESTITKE

**NADBISKUP VRHBOSANSKI
Sarajevo, 15. prosinca 1999.
Hrvatsko kulturno društvo
NAPREDAK
BH - 75000 Tuzla**

Primio sam Vaš poziv da sudjelujem na Skupštini Hrvatskog kulturnog društva NAPREDAK i na ostalim svečanim manifestacijama u Tuzli, 18. prosinca 1999., u povodu 90. obljetnice HKD Napredak Tuzla. Izražavam iskrenu zahvalnost na upućenom pozivu i žalim da neću moći biti nazočan na svečanom slavlju značajne obljetnice, zbog brojnih obveza koje ne mogu odgoditi.

Koristim ovu prigodu uputiti dobre želje i iskrene čestitke Hrvatskom kulturnom društvu

Napredak Tuzla, koje je, eto, doživilo svoj 90. jubilej. Želim da po plodovima slavne prošlosti nastavi hod u budućnost, te da svojim djelovanjem ostane vjerno izvornom duhu na svim razinama i djelovanjima unutar našeg hrvatskog naroda, a na dobro svakog čovjeka.

Svim članovima, organizatorima i sudionicima izražavam ohrabrenje na putu prema novom tisućljeću, koje nam daruje nove mogućnosti ostvarenja vjerske i kulturne baštine. U tom duhu želim sretan Božić i Novu godinu 2000. punu mira i Božjeg blagoslova.

Vinko kardinal Puljić
Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

**Čestitka načelnika Općine Tuzla
Selima Bešlagića**

Poštovani,

Čast mi je uputiti Vam srdačne čestitke u povodu Vašeg jubileja i programa obilježavanja koji je trenutno, uz reviju pozorišta, najznačajnijih kulturnih događaja našeg grada.

Međutim, zbog unaprijed zakazanog putovanja, neću biti u mogućnosti prisustvovati ostatku događaja predviđenih Vašim programom u povodu devedeset godina postojanja i djelovanja HKD "Napredak" u Tuzli.

**Načelnik Općine Tuzla
Selim Bešlagić**

SKUPŠTINA HKD "NAPREDAK" TUZLA

U subotu, 18. prosinca u Narodnom pozorištu bila je Skupština HKD "Napredak" kao kruna svih događanja od 14. studenoga do Božića. svečani dio programa ispunio je Mješoviti zbor naše župe, učesnici KŠC i Tamburaški orkestar. Zborom je ravnala prof. Cerić, uz klavirsku pratnju prof. Andrejaš, dok je uz ravnanje g. Vinka Dobrinića, solo pjevala Ana Mazić uz pratnju Tamburaša.

U radnom dijelu Skupštine g. Miroslav Petrović govorio je o Napretku, a onda su Skupštinu pozdravili gosti: dr. Franjo Topić, mr. Selim Bešlić, g. Zdenko Tadić i mr. Josip Šimić.

Svečana priznanja dodijeljena su institucijama i pojedincima koji su prijatelji Napretka, te podupiru i pomažu Društvo u njegovu djelovanju. G. generalni tajnik, Jurak Novosel pročitao je Odluku Upravnog odbora, a g. Petrović dodijelio priznanja i zahvalnice.

Na svečanoj sjednici Skupštine HKD NAPREDAK u Tuzli u povodu obilježavanja 90. godina postojanja i rada HKD NAPREDAK u Tuzli, za doprinos u djelovanju Društva, dodijeljena su:

PREDSJEDNIK DR. M. PETROVIĆ
PREDAJE PRIZNANJE S. KLEMENTINI

PRIZNANJA Institucijama:

Franjevačkom samostanu u Tuzli; Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Tuzli; Hrvatskoj matici iseljenika u Zagrebu; Općini Tuzla; Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i športa Tuzlanskog kantona/županije; Hrvatskom kulturnom društvu NAPREDAK Sarajevo; Društvu HRVATSKI DOM u Tuzli; Narodnom pozorištu u Tuzli; Katoličkom školskom centru "Sv. Franje" u Tuzli; Udruzi HRVATSKA ŽENA u Tuzli; Mješovitom crkvenom zboru župe "Sv. Petra i Pavla" u Tuzli; Tamburaškom orkestru HKD NAPREDAK u Tuzli

Pojedincima:

Ivi Andriću Lužanskom, predsjedniku Federacije BiH; Dr. Franji Topiću, predsjedniku HKD "NAPREDAK" Sarajevo; Fra Petru Matanoviću, gvardijanu Franjevačkog samostana u Tuzli; Fra Josipu Bošnjakoviću, župniku u Gornjim Bogičevcima; Veni Jerkoviću, ranijem predsjedniku HKD "Napredak" u Tuzli; Željku Pešiću, ranijem predsjedniku HKD "Napredak" u Tuzli; Zlati Musić, ranijoj predsjednici HKD "Napredak" u Tuzli; Mr. Ljubomiru Aždajiću, prvom glavnom i odgovornom uredniku Hrvatskog Glasnika; Jurju Novoselu, sadašnjem glavnom i odgovornom uredniku Hrvatskog Glasnika; Franji Mottu, članu Upravnog odbora HKD Napredak; Jakovu Križanu, članu Upravnog odbora HKD Napredak; Tomislavu Križanu, članu Upravnog odbora HKD Napredak; Željku Banu, članu Upravnog odbora HKD Napredak; Vinku Dobriniću, ravnatelju Tamburaškog orkestra HKD Napredak; Dr. Srećku Tunjiću, generalnom

GLAVNI TAJNIK JURAJ NOVOSEL ČITA
ODLUKU O PRIZNANJIMA

ZBOR PJEVA NAPRETKOVU HIMNU

tajniku Društvu HRVATSKI DOM u Tuzli; S. Zdravki Ravlić; S. Klementini Augustini; Msgr. Lovri Cindoriju, župniku i ravnatelju Hrvatskog nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke; Anti Belji, ravnatelju Hrvatske matice iseljenika u Zagrebu; Zvonku Juriću, zapovjedniku 115. HVO brigade "ZRINSKI"; Marici Petrović, profesorici i ravnateljici Opće gimnazije KŠC u Tuzli; Ivanu Martinaševiću Hansu - posthumno, članu HKD Napredak.

ZAHVALNICE

Sponzorima, koji nisu obuhvaćeni u PRIZNANJIMA:

- Ministarstvu kulture Republike Hrvatske; Ministarstvu bez lisnice Tuzlanskog kantona/županije; Županijskom odboru Hrvatske seljačke stranke Tuzla; CROATIA osiguranju d.d. Mostar; PRINTCOM, Grafički inženjering Tuzla; HKD NAPREDAK Živinice; PEPEX Tuzla; Cvjećara MARIĆ Tuzla; VARIOFOTO - Fotografiska radnja Tuzla; Medijima koji su pratili obilježavanje 90. obljetnice Napretka: TV Tuzlanskog kantona; Radio-Kameleon Tuzla; Hrvatski radio SOLI; TV Tuzla

SPONZORI u prigodi 90. obljetnice HKD NAPREDAK u Tuzli

- Ministarstvo kulture Republike Hrvatske; Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i športa TK; Hrvatska matica iseljenika Zagreb; Općina Tuzla; Generalni konzulat Republike Hrvatske u Tuzli; HKD NAPREDAK Sarajevo; Ministarstvo bez lisnice TK; Županijski odbor HSS Tuzla; CROATIA OSIGURANJE d.d. Mostar; Županijski odbor Hrvatske demokratske zajednice Tuzla; PRINTCOM Tuzla; HKD Napredak Živinice; PEPEX Tuzla; Cvjećara MARIĆ Tuzla; VARIOFOTO TUZLA

SLAVLJENICI...

IZLOŽBA

U istoj večeri, nakon skupštine, u prostorijama Hrvatskog doma, otvorena je izložba "Vrijeme Napretka u fotografiji i tisku". Izložbu je otvorio g. Jakob Braco Križan, koji je s ljubavlju govorio o Napretku za koji je vezan od najranijeg djetinjstva. Ukazao je na fotografije i likove od osnutka do zabrane djelovanja i od obnove do danas. S tugom je naglasio dugi period šutnje i praznine koji je uočljiv u kontinuitetu prikazivanja rada Društva.

Izložen je Hrvatski glasnik, mjesečnik, glasilo Hrvata župe Soli, koji je od 1992. prati život tuzlanskih Hrvata i naravno HKD Napretka.

ČESTITKE

ŽUPNI URED
NACIONALNO SVETIŠTE
MAJKE BOŽJE BISTRIČKE

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO "NAPREDAK" TUZLA

Čestitamo 90. obljetnicu postojanja i nadasve vrijednoga kulturnog rada HKD "Napredak". Polje rada Društva je obilježeno velikim doprinosom kulturi Hrvata na prostorima "Bosne Srebrene" kao i ostalim žiteljima "Bosne ponosne".

Čestitam i mnogim zauzetim članovima HKD "Napredak" koji su svojim djelovanjem oplemenjivali ljude, da spoznaju vrijednosti duha, uma i srca, kao ljudi ovoga znakovitog vremena.

Želim i molim od Boga za mirna i sretna vremena, te uspješni život i djelovanje HKD "Napredak" na polju kulture i civilizacije ljubavi i mira za svakoga čovjeka u jubilarnoj 2000. godini.

**Mons. Lovro Cindori, župnik i ravnatelj
Hrvatskog Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke**

TUZLANSKI KANTON
Ministarstvo obrazovanja,
nauke, kulture i športa

HKD NAPREDAK TUZLA
N/R gosp. dr. Miroslav Petrović

Poštovani gospodine,

U povodu 90. godina djelovanja i rada HKD "Napredak", u ime suradnika i u svoje lično ime upućujemo Vam iskrene čestitke na ovom značajnom jubileju.

Uvjereni smo da će Hrvatsko kulturno društvo Napredak u vremenu koje je pred nama ostati dostojno renomea koji uživa i da će dalje biti pokretač i jedan od nosilaca prosvjetnih, kulturnih i drugih aktivnosti u našem Kantonu, Bosni i Hercegovini pa i šire.

**ZAMJENIK MINISTRA
Zdenko Tadić**

Tuzlanski kanton
Skupština

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO "NAPREDAK" TUZLA
n/r. gosp. Miroslava Petrovića, predsjednika podružnice

Poštovani predsjedniče,

U povodu 90-godišnjice postojanja i uspješnog rada Hrvatskog kulturnog društva "Napredak", koji obilježavate brojnim kulturnim sadržajima i podsjećanjima na povijesni značaj vašeg i našeg "Napretka" - dozvolite mi da Vama i svim članovima HNK "Napretka" uputim najiskrenije čestitke sa željama za ostvarivanje svih vaših kulturnih planova u narednom razdoblju.

S poštovanjem

**Predsjednik Skupštine
Dr. Izet Žigić**

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO NAPREDAK TUZLA

Dragi Napretkovci,

Proslavljati 90. obljetnicu je jubilej vrijedan svake časti, hvale i pozornosti, posebice kad se zna kroz što je sve prošao Napredak u svom povijesnom hodu i što je sve dao hrvatskom narodu i sredini u kojoj je djelovao i djeluje. Također, program manifestacija proslave koji ste podarili gradu Tuzli i okolici služi na čast hrvatskom narodu župe Soli.

Za sve što ste učinili u slavnoj prošlosti veliko Vam hvala.

Iskrene čestitke za veliki jubilej i želje za uspješan hod u budućnost.

**Za Županijski odbor
HSS BiH Tuzla
dr. Srećko Tunjić, predsjednik**

BOŽIĆNI ŠAHOVSKI TURNIR

U Božićnom šahovskom turniru u povodu 90. obljetnice HKD "NAPREDAK" Tuzla, koji je održan u nedjelju, 19. prosinca 1999. godine u Hotelu "Bristol" sudjelovalo je 60 šahista iz cijele BiH.

Sedmorica najuspješnijih primili su novčane nagrade.

Turnir je otvorio g. prof. dr. Jozo Budimir, koji je bio i organizator turnira, a prve poteze su povukli gospoda: Davorin Zagorščak, generalni konzul Republike Hrvatske u Tuzli, dr. Miroslav Petrović, predsjednik Napretka i Juraj Novosel, glavni tajnik Napretka.

Pokrovitelj Turnira je bilo Ministarstvo bez lisnice Tuzlanske županije.

Sudionici i konačni poredak:

Mjesto	Igrac	FED	Kat.	ELO	LRat	Poeni	Buch	MBuch
1	(7) KAMBEROVIĆ, SENAD	FM	2315	1500	8.5	54.5	43.0	
2	(1) NURKIC, SAHBAZ	IM	2417	1500	7.5	51.0	39.5	
3	(2) SINANOVIĆ, MUHAMED	IM	2381	1500	6.5	52.0	39.5	
4	(3) BUROVIĆ, ISMET	FM	2361	1500	6.5	51.0	38.5	
5	(4) JAKUBOVIĆ, NEDZAD	MK	2350	1500	6.5	48.0	37.5	
6	(14) AVDIĆ SENIOR, ADNAN	MK	2120	1500	6.5	47.5	36.0	
7	(13) TRUMIĆ, ENES	MK	2230	1500	6.5	47.0	35.0	
8	(38) ABDIL, HALIL	MK	2073	1990	6.0	48.5	38.0	
9	(11) SULOVIĆ, SULJEMAN	MK	2259	1500	6.0	48.0	36.0	
10	(12) MUJIĆ, HAMZA	FM	2235	1500	6.0	44.5	34.0	
11	(37) MAHMUTBEGOVIĆ, MIDHAT	MK	2074	1994	6.0	43.0	32.5	
12	(43) IVELJIĆ, IGOR	MK	2067	1995	6.0	38.0	29.5	
13	(39) HAMZAGIĆ, ABDEL	MK	2072	1987	6.0	34.0	27.0	
14	(42) KARUP, EDIN	MK	2068	1997	5.5	43.5	34.0	
15	(31) BILALIĆ, MIDHAT	MK	2080	1992	5.5	42.5	32.0	
16	(27) BUDIMIR, BORIS	MK	2084	1975	5.0	50.0	40.0	
17	(5) HADŽIĆ, SEAD	FM	2341	1500	5.0	49.5	39.0	
18	(24) OVCINA, SALIKO	MK	2087	1977	5.0	48.5	38.5	
19	(25) MALKIĆ, JUSUF	MK	2086	1986	5.0	43.0	33.5	
20	(34) HALILOVIĆ, DILAVER	MK	2077	1984	5.0	41.0	33.0	
21-22	(16) SELIMOVIĆ, SAKIB	MK	2099	1980	5.0	41.0	31.5	
21-22	(19) BAJIĆ, OSMAN	MK	2096	1978	5.0	41.0	31.5	
23	(33) DELIĆ, PADIL	MK	2078	1991	5.0	40.5	32.0	
24	(44) AVDIĆ, MIRZA	MK	2066	1999	5.0	40.0	31.0	
25-26	(15) HADŽIĆ, FARUK	MK	2100	1973	5.0	38.0	30.0	
25-26	(30) ATLIĆ, MIRZA	MK	2081		5.0	38.0	30.0	
27	(29) COLIĆ, AHMET	MK	2082	1988	5.0	37.5	29.5	
28	(28) OMERICIĆ, MUHAMED	MK	2083	1985	5.0	32.5	24.5	
29	(48) HABIBOVIĆ, HAZIM	I	2062	1966	5.0	32.0	24.0	
30	(23) DOZIĆ, FAHRUDIN	MK	2088	1983	4.5	42.5	33.0	
31	(35) MASIĆ, ALMIR	MK	2076	1993	4.5	37.0	29.0	
32	(53) BRDAREVIĆ, NURUDIN	II	2057	1961	4.5	35.0	27.0	
33	(49) MUJAGIĆ, ISMET	I	2061	1967	4.5	34.5	27.5	
34	(10) HALILOVIĆ, HUSEIN	MK	2260	1500	4.0	46.5	37.0	
35	(26) CATIĆ, RESAD	MK	2085	1974	4.0	45.0	34.5	
36	(6) SPRECIĆ, MUSTAFA	FM	2340	1500	4.0	44.5	35.0	
37	(22) RANDELOVIĆ, SVETOMIR	MK	2089	1979	4.0	42.5	34.0	
38	(32) HADŽIĆ, HAZIM	MK	2079	1981	4.0	42.5	33.0	
39	(20) NURKIĆ, ALIJA	MK	2095	1976	4.0	39.0	29.5	
40	(36) PASIĆ, ASIM	MK	2075	1996	4.0	37.0	29.5	
41	(45) ŠABIĆ, MURIS	I	2065	1964	4.0	36.0	29.0	
42	(21) DIZDAREVIĆ, MIRSAD	MK	2090	1971	4.0	31.0	23.0	
43	(54) PIRIĆ, FIKRET	II	2056	1962	4.0	27.5	21.0	
44	(9) BEGIĆ, SENAD	MK	2270	1500	3.5	43.0	34.5	
45	(8) BILALIĆ, MERIM	FM	2300	1500	3.5	42.5	33.5	
46	(51) MEŠIĆ, VAHID	I	2059	1968	3.5	38.5	30.5	
47	(41) STJEPANOVIĆ, DUŠKO	MK	2069	1998	3.5	37.0	29.0	
48	(50) PEJIĆ, ANTO	I	2060	1970	3.5	36.5	29.0	
49	(47) HUREMOVIĆ, HAMDŽIJA	I	2063	1965	3.5	36.5	28.0	
50	(18) KARAHMETOVIĆ, ADNAN	MK	2097	1972	3.0	48.5	37.0	
51	(40) TOMIĆ, BOSKO	MK	2070	2200	3.0	42.0	32.0	
52	(55) MUSLIMOVIĆ, SEVAL	II	2055	1959	3.0	41.5	31.5	
53	(46) AVDIĆ, AMIR	I	2064	1969	3.0	34.0	27.0	
54	(17) SALCINOVIĆ, MUHAMED	MK	2098	1982	2.5	41.0	31.5	
55	(58) DŽAFIĆ, JAKUB	IV	2052	1958	2.0	35.0	27.5	
56	(60) PALIGORIĆ, STJEPAN	2050			2.0	31.5	25.0	
57	(56) KASIMOVIĆ, ZEHNIJA	II	2054	1960	2.0	31.0	23.5	
58	(52) PERENDIĆ, BOJA	VI	2058	1963	2.0	30.5	23.0	
59	(59) SOKOLOVIĆ, ZLATAN	IV	2051	1950	1.5	28.0	21.5	
60	(57) MUJAGIĆ, HARIŠ	IV	2053	1940	1.5	27.0	20.5	

Prof. dr. Jozo Budimir otvara turnir

Arbitri...

Pobjednik turnira g. Senad Kamberović

Svim vjernicima želimo čestit Božić i sveto Isusovo porođenje, a tijekom nove jubilarne 2000. godine dobro zdravlje i Božji blagoslov.

VAŠI SVEĆENICI

- ŽUPA BREŠKE
Fra Blažan Lipovac, župnik
Fra Ivan Opačak, ž. vikar
- ŽUPA DRAGUNJA
Vič. Marijan Brkić, župnik
- ŽUPA DRIJENČA
Fra Marko Kobaš, župnik
- ŽUPA HUSINO
Vič. Veselko Župarić, župnik
- ŽUPA LUKAVAC
Vič. Pero Ilikić, župnik
- ŽUPA PAR SELO
Vič. Ilija Janjić, župnik
- ŽUPA ŠIKARA
Fra Franjo Martinović, župnik
Fra Stjepan Živković, ž. vikar
- ŽUPA TUZLA
Fra Petar Matanović, župnik i gvardijan Franjevačkog samostana
Fra Ilija Oršolić, ž. vikar
- Fra Martin Antunović, ravnatelj Kat. školskog centra "Sv. Franjo"
- Fra Mato Oršolić, ž. vikar
Fra Ivo Tadić, ž. vikar
- ŽUPA ŽIVINICE
Prečasni Šimo Janjić, župnik i dekan tuzlanskog dekanata
Vič. Mirko Šimić, ž. vikar

Poštovanom Uredništvu, voditeljima i suradnicima, te brojnim čitateljima "HRVATSKOG GLASNIKA" Tuzla

ČESTITAM SRETAN BOŽIĆ, OTAJSTVO UTRJELJIVENA SINA BOŽJEGA, taj spasenjski dar s neba za svakoga čovjeka ove naše zemlje, kojoj isto treba sa svima nama Božje Otkupljenje.

Kroz tri prošle godine na putu prema Velikom jubileju slušali smo poruke Pape Ivana Pavla II. da kao čovjek, kao ljudi i čitavo čovječanstvo spoznamo duhovne vrijednosti i to usvojimo u svoj život.

Na putu našega života i povijesti nama ljudima ovoća vremena dana je mogućnost da prekoračimo PRAG prolaznosti i uđemo u jubilarnu 2000. godinu, koju svima čestitam. U tom oproštaju preporučamo duše pokojnika Božjem milosrđu, a živima molimo mir, sreću i zdravlje, blagoslov i vjernost Božu i čovjeku u novim vremenima. SRETNO!

Mons. Lovro Cindori

ŽUPNI URED SIVŠA
Dragi Vjernici:
Čestit Božić i sretnu Novu godinu želi
Fra Mladen Jozić,
župnik sa svećenicima

MIR BOŽIJI
HRISTOS SE RODI
Blagosloven Božić
i Sretnu Novu 2000. godinu
žele Vam vernici
Srpske Pravoslavne Crkve
i sveštenik Nikolaj

HRISTOS SE
RODI
Vjernicima i svećenicima
pravoslavne vjere Tuzlanskog
kantona Sretan Božić želi
HRVATSKI GLASNIK

ŠTOVANIM SPONZORIMA
HKD "NAPREDAK" TUZLA

VELIKO HVALA.

SRETNE NADOLAZEĆE
BLAGDANE I USPJEŠNU NOVU
GODINU ČESTITA

Sretan i blagoslovljen
BAJRAM
svim prijateljima Hrvatskog glasnika,
Bošnjacima - Muslimanima želi
HRVATSKI GLASNIK

Svim Hrvaticama i Hrvatima čestit Božić i obilje blagoslova u Novoj godini želi

Generalni konzulat Republike Hrvatske u Tuzli

DRUŠTVO HRVATSKI DOM TUZLA

Čitateljima Hrvatskog Glasnika, članovima Hrvatskog doma i svim ljudima dobre volje, sretne i vesele Božićne blagdane, mir svima i sretnu Novu 2000. godinu želi Društvo "Hrvatski dom" Tuzla

ČESTIT BOŽIĆ I SRETNU NOVU GODINU ŽELI VAM

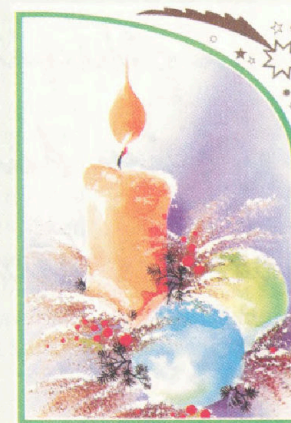
mlin ljubače d.d.

"Husinski rudar"

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO **NAPREDAK**

SRETAN Božić i SVETO POROĐENJE ISUSOVO TE blagoslovljenu Novu godinu želi VAM Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" Tuzla

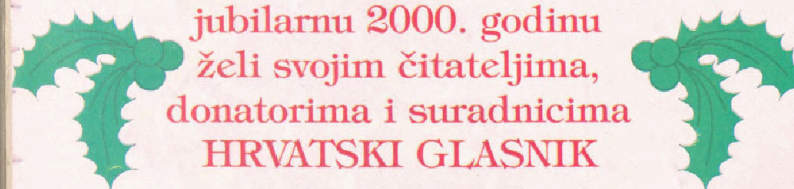
Čestit Božić i blagoslovljene Novogodišnje blagdane želi Vam UDRUGA "HRVATSKA ŽENA" TUZLA

Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

Neka sve nas Isus Novorođeni Kralj obdari radošću, blagostanjem, mirom i nadom.

Čestit Božić, Sretnu i blagoslovljenu jubilarnu 2000. godinu želi svojim čitateljima, donatorima i suradnicima HRVATSKI GLASNIK

Svim katolicima diljem Svijeta čestit Božić i blagoslovljenu Novu godinu želi Hrvatska matica iseljenika Područni ured Tuzla

ČESTIT BOŽIĆ I SRETNU 2000. GODINU ŽELI VAM

HRVATSKA BANKA d.d. MOSTAR

VAŠA JE BANKA

Poslovna Jedinica Tuzla

Topolica 4

Tel. 075 236-450

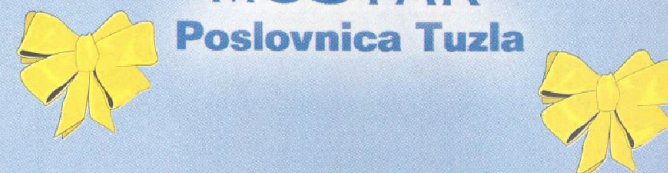
Tel./Fax 231-171

SRETNE BOŽIĆNE BLAGDANE I BLAGOSLOVLJENU NOVU GODINU ŽELI VAM

CROATIA OSIGURANJE D.D. MOSTAR

Poslovnica Tuzla

POSJETITE NAS U TUZLI:
Naselje Sjenjak - blok D-2
I. Mujezinovića bb
Tel. 075 230-991, 230-992

HSS BiH

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Čestit i blagoslovljen Božić, mir i veselje svima i sretnu Novu 2000. godinu želi Vam Županijski odbor HSS BiH Tuzlanske županije

Čestit Božić i blagoslovljene Novogodišnje blagdane želi Vam

NOVA HRVATSKA INICIJATIVA

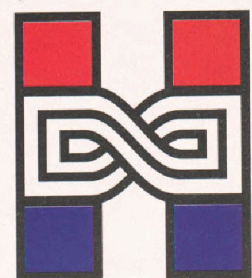
Kantonalni odbor NHI Tuzla

(sjedište Rudarska 65) i Općinski odbor NHI Tuzla, Gradačac, Ravne-Brčko

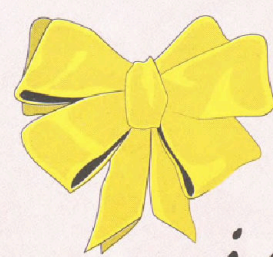
...korak ispred

NOVA HRVATSKA INICIJATIVA

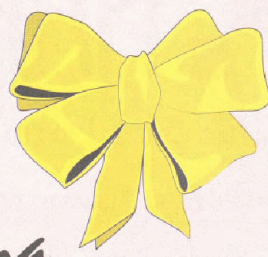
Sretan Božić i Sveto Porodenje Isusovo!

Isus Novorođeni Kralj,

koji je došao čovjeka otkupiti

i spasiti, ispunio vas u svim danima

*Vašega života: radošću, mirom, čvrstom vjerom i
nadom u vječni život.*

*Neka Vas prate
ni Božji blagoslovi
u Novoj godini.*

Hrvatska demokratska zajednica Bitt

Županijski odbor Soli

Među bosanskim Hrvatima u Pečuhu

Piše: Anto CIGELJEVIĆ

HRT S MIŠINE

Osim onih općih, istovjetnih za sve medije, jedna od glavnih zadaća medija naše nacionalne manjine, pa tako i hrvatskih medija u Madžarskoj jeste čuvanje i jačanje nacionalne svijesti. Bez obzira što, relativno malobrojni, moraju pokrivati sve regije u kojima žive njihovi sunarodnjaci, novinari Hrvati u Madžarskoj uspijevaju udovoljiti zahtjevima koji se postavljaju pred njih u televizijskim i radijskim emisijama, te u svome tjedniku. Programskim shemama svog radija i televizije, kao i sadržajem novina, oni ispunjavaju i najsloženija očekivanja gledatelja, slušatelja i čitatelja. Stil i izraz su prilagodili govornoj situaciji, a zbog svoje "čuvarske zadaće" hrvatski mediji u Madžarskoj su posebno osjetljivi na čistoću hrvatskog jezika. Putem svoje, Udruge hrvatskih novinara u Madžarskoj, oni zajednički nastupaju u promicanju vlastitih interesa. A na temelju konsenzusa, postignutog među političkim predstavnicima nacionalnih manjina, predstavnik Zemaljske samouprave Hrvata u Madžarskoj, dr. Ivica Đurok, sveučilišni profesor sociologije iz Pečuha, postao je članom Savjeta Madžarske televizije.

TRI GLAVNA MEDIJA

Istina, Hrvati u Madžarskoj imaju brojna lokalna, regionalna i periodična izdanja, kao što su: "Riječ", "Zornica", "Godišnji kalendar"..., te vlastiti program u okviru mnogih madžarskih radio-postaja. Uvidjevši, naime, značaj i moć radio-programa na materinskom jeziku i vođeni ciljem sprečavanja daljnje asimilacije našeg pučanstva u ovoj regiji, naše slušatelje nastojimo upoznati sa zbivanjima iz života Hrvata Bunjevacica i Šokaca. Isto tako objavljujemo priloge o povijesti i književnosti, a većina programa ispunjena je našom narodnom glazbom - naglašava, primjerice, jedan od njihovih predstavnika, urednik i voditelj Radio-Baje Jozo Gorjanac.

Ali, "za izniman doprinos u promicanju hrvatskoga jezika i kulture", najviše vrijednih priznanja, čak i iz Republike Hrvatske, naročito iz grada Virovitice, dobila su tri medija i njihovi čelni ljudi: Ladislav Gujaš, glavni urednik Hrvatskog Glasnika, Mišo Blaž, voditelj hrvatske redakcije Madžarske televizije, i Milica Klaić Taradija, voditeljica hrvatske redakcije Radio-postaje Pečuh.

Od Nove 1997. godine, kada je pokrenut, u Budimpešti, u ulicama Sugar 4 i Nagykanizsa 49, redovito se priprema i uređuje, a u Čakovcu, u Hrvatskoj, tiska Hrvatski Glasnik, Tjednik Hrvata u Madžarskoj, Izdaje ga Savez Hrvata, a snjegovo izdavanje stopostotno financira Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Madžarskoj. Od početka ga uređuje jedan od najpoznatijih ovdašnjih pjesnika, književnik Ladislav Gujaš, Marko Dekić, njegov zamjenik, također, je jedan od vodećih Hrvat-

skih pisaca u Madžarskoj. Grafički ga pak uređuje Lajoš Vlašić, isto tako poznat, ali kao foto-snimatelj.

Pečuh, je međutim, sveučilišni grad s važnim umjetničkim spomenicima i tradicijom, sjedište zemaljskih programa Radija i Televizije na hrvatskom jeziku.

POLA STOLJEĆA HRVATSKOGA RADIO-PEČUHA

I danas su, kao i nekada, hrvatske emisije Radio-Pečuha mnogima jedini dodir s materinskom riječju i zato, poglavito u Baranji, gdje obitava bezmalo stotinu tisuća naših sunarodnjaka, u hrvatskim obiteljima radio-prijemnici su redovito podešeni na valnoj duljini ove postaje. Mnogi se s poštovanjem sjećaju rada velikih entuzijasta, zaslužnih novinara: Anke Poljak, Marije Fekete, pa braće Filaković, Branka i Stipana, Stanka Kolara, Katice Klajić, Antuna Kričkovića, Đure Frankovića i drugih dugogodišnjih djelatnika Hrvatske redakcije Radio-Pečuha, nezaboravnih ljudi koji su dušom i srcem radili za hrvatsku nacionalnu manjinu u Madžarskoj, kada nije bilo jednostavno raditi na uzdizanju nacionalne svijesti.

"Početci Redakcije sežu daleko u prošlost, u vrijeme kada je naša nacionalna manjina bila mnogobrojna, etnički snažnija, njezina samosvojnost čvršća. U sela se putovalo vlakom, autobusom, dođuše ni autobus nije ulazio u sva sela jer mnoga nisu imala tvrdu cestu, primjerice, Starin. Vrlo često putovalo se konjskom zapregom. Ako je suradnik Radija putovao u Pogan, recimo, sjeo bi na vlak, putovao do Udvara, odande, noseći preteški magnetofon, pješačio četiri kilometra do Pogana. Ako je imao sreću, tadašnji poganski učitelj Ivo Stanić, svojim ga je motorom dovezao u grad" - sjeća se živo Stipan Filaković, svojedobno dva desetljeća urednik emisije na

Radio "Pečuh"

hrvatskom jeziku, danas veteran hrvatskog novinarstva u Madžarskoj.

Od ponedjeljka 12. siječnja 1953., kada se prvi put oglasio Radio-Pečuh, treća radio-postaja u Madžarskoj, iz dva studija, proznog i glazbenog, započelo je emitiranje i emisije na hrvatskom jeziku, čime je ostvarena davnašnja želja Hrvata Županije baranjske; radio se sve više bavio njihovim svakodnevnim životom, njihovim problemima, te su intenzivnije mogli njegovati svoj materinski jezik, tradiciju, kulturno se uzdizati. Program na hrvatskom jeziku iza sebe ima uspješnu, dinamičnu prošlost. Istina, tonskih zapisa o početcima jedva ima, ali, prema svojedobnom pisanju dnevnika "Dunantuli Naplo", dan na Radio-Pečuhu izgledao je ovako. Kao u madžarskom, i u hrvatskom programu govorilo se, najviše, o brojnim problemima Županije, a u glazbenim emisijama podjednako su emitirane baranjske, madžarske i hrvatske narodne pjesme. Bile su to veoma zanimljive informacije, reportaže o životu baranjskih Hrvata. Baranjski i pečuški Hrvati po prvi put su mogli predlagati, sugerirati, i u programu svog radija čuti svoje izvođače, svoje pjesme, svoje orkestre; baranjske hrvatske plesove, pjesme i sastave, kao i svoje glumce. Naročito nedjeljom. Na taj način omogućeno im je učenje, zabava na materinskom jeziku. A članovi hrvatske kulturne skupine, koji su sudjelovali u programu radija: Pero Andrić, Jozo Divjak, Marija Klajić i Kata Horvat su i pred mikrofonom pokazali da su kulturni djelatnici zavidne razine.

PRVI UREDNICI

Prvi urednik/urednica hrvatske emisije bila je Anka Poljak, 20-godišnja učiteljica. "Kada sam prosinca 1953. postala urednicom emisije na našem jeziku, pojma nisam imala što i kako trebam raditi", kaže danas kao umirovljenica. "Rečeno mi je da program treba biti glas progresa, pravde i ljepote, zrcalo svakodnevnog života radnih ljudi. Dnevne emisije koje su trajale 25 minuta sastavljala sam kako sam najbolje znala. Odlazila sam u sva naša sela, nerijetko pješke. Svakog dana u pola dvanaest sati, naše emisije reproducirali smo Budimpešti, gdje su ih kontrolirali i davali dozvolu za emitiranje".

Često je, kaže, bila ogorčena, poglavito kada je sugovornike satima morala nagovarati da probore pred mikrofonom. To je vrijeme bilo bremenito nesuglasicama s Jugoslavijom, u selima se provodila kolektivizacija. No imala je dobre pomoćnike, vanjske suradnike koji su bez honorara surađivali u emisijama, iz čiste ljubavi i zanosa. Magda Kovari, tada odgovornost dječjeg vrtića u Kozaru, i drugi pedagozi su joj pomagali. Zajedno su nagovarali roditelje da svoju djecu upisuju u hrvatske škole. A od opreme nije imala ni pisači stroj!

(nastavak u sljedećem broju)

Piše: Fatmir ALISPAHIĆ

AY, TALIJA

Kulturološki znak desetljeća

Kao primjer kako to valja raditi u civiliziranom svijetu može poslužiti plodotvoran dogovor Tuzlanskog kazališta i Hrvatskog kulturnog društva "Napredak". Veliki jubilej tuzlanske kulture, 90. obljetnice postojanja i rada HKD "Napredak", inkorporirana je programski i terminski u Tuzlanske pozorišne dane. Budući da je ovo godina i kada Tuzlansko kazalište obilježava pola stoljeća rada, bila je to zajednička manifestacija dvaju značajnih stubova tuzlanske kulturne tradicije. To uzajamno obogaćenje je i mnogo više od svoje imanencije: ono isijava duhom tolerancije različitosti, civilizacijskog dijaloga, pozitivnog povijesnog naslijeđa koje nas sjedinjuje u futurističkim projekcijama. Bio je to jedan od najsnažnijih tuzlanskih kulturoloških znakova u ovom desetljeću. Potvrđeno je da nacionalna kulturna baština, kada je otvorena i oslobođena predrasuda, biva ravnopravan duhovni prostor u komunikaciji sa multinacionalnim i interkulturalnim sugovornicima.

Formalistička kvazigradanska duhovnost svojodobno nije imala taj nivo otvorenosti da predstavu "Hamdibeg", kojom je 27. studenog otvorena manifestacija, shvati kao participaciju bošnjačkog u multikulturalnom miljeu naše stvarnosti. Ta sterilno plitka građanština odveć ne razumije da nema multinacionalnog bez nacionalnog. Kazali bi rado da je to njihov privatni problem, no to nerijetko ugrožava identitet ovog prostora, koji ni izbliza nije tako destilirani i bezbojan kao što se želi predočiti.

Europska gesta Hrvatskog konzula

Prva predstava koja je na ovoj manifestaciji izazvala veliku pozornost bila je "Ay Carmela", španjolskog autora Jose Sanchis Sinisterra, koju je na daske sarajevskog teatra SARTR postavio hrvatski redatelj iz Pule Robert

HAMLET U SELU MRDUŠA DONJA: MELIHA FAKIĆ I NERMIN OMIĆ

Raponja. Po mnogima, riječ je o predstavi desetljeća u bh kazališnim okvirima, sudeći i po tomu što ni gotovo godinu dana nakon premijere ne silazi sa stranica dnevnog i periodičnog tiska. Teško da je ikada i o jednoj našoj predstavi toliko pisano. Na Internacionalnom festivalu MESS, od četiri glumačke nagrade, i preko 600 glumaca koji su konkurirali za priznanja, dvije nagrade su došle u ruke protagonista "Ay, Carmela" - Selme Alispahić i Dragana Jovičića. Crnogorski mediji izvještavaju da je prilikom nedavne turneje ove predstave po Montenegro, nakon izvedbe u Podgorici, crnogorski predsjednik Milo Đukanović "deset minuta frenetično aplaudirao". Slijede turneje po Skandinaviji, Španjolskoj, Sardiniji... Za razliku od svih tih primitivaca, naši općinski i županijski zvaničnici nisu našli za shodno doći na predstavu. Tko smo i gdje smo svjedoči podatak da je na predstavu došao generalni konzul Republike Hrvatske u Tuzli g. Davorin Zagorščak, glumcima poklonio cvijeće i čestitao im na internacionalnom uspjehu. O lijepoj gesti Hrvatskog konzula pisale su pohvalno sarajevske "Večernje novine".

Pobratim bez pobratima

Veliku pozornost tuzlanske kazališne publike izazvala je predstava Hrvatskog kazališta iz Pečuha, "Madžarska medeja" Arpada Goncza, u režiji Petera Holasztotha. Ako je netko u prepunom gledalištu i mogao pomisliti da je riječ o kazalištu skučenih kreativnih mogućnosti, ova predstava je to demantirala. Iako ustanovljeno prije nekoliko godina, kazalište iz Pečuha je ostvarilo desetak uspješnih predstava, sasvim modernog (i postmodernog) scenskog izražaja. Budući da ovo nije klasičan kazališni osvrt, vrijedi zapisati da su gosti iz Pečuha u Tuzlu doputovali sa poklonima. Saznali su da će se njihov grad uskoro bratimiti sa Tuzlom. No, opet se nije pojavio nitko. Niti da dočeka "pobratime", niti da primi poklone. Pa nije ni čudo kad kulturu vodi osoba poznata po izjavi: "Umjesto da Franji Lederu

(Nastavak na strani 27)

obezbjedimo liječenje u inozemstvu, mi dopustimo da ga ljudi napadaju". Osoba ne zna da je Leder umro 1963., a kako bi znala za osnovni red.

Kada bi kazali da se i na predstavi pobratimskog grada Osijeka dogodilo isto - bilo bi previše. Nigdje nikoga. To naravno nije umanjilo veličanstven kazališni ugođaj što ga je priredilo Hrvatsko narodno kazalište Osijek sa predstavom "Inoče" Joze Ivakića, u režiji Želimira Oreškovića. HNK Osijek je inače višedecenijski prijatelj tuzlanske publike, čak negdje s početka 50-tih godina, kada su ova dva kazališta redovito razmjenjivala gostovanja. "Inoče" su nas podsjetile na stara dobra vremena kada su predstave, po broju izvođača, po kostimografskim i scenografskim rješenjima - bile istinski spektakli. ... U dvorani se osjetio dah ravnice, duh (naših) različitosti koji nas je nekada tako uvjerljivo oplemenjivao.

Još jedna predstava dala je ovim susretima karakter internacionalnih. Bilo je to gostovanje Narodnog pozorišta Sombor sa "Putovanjem za Nant" Eugena Kočiša, u režiji Ljuboslava Majera. Dvadesetak dana prije rukovodstvo Tuzlanskog kazališta otputovalo je u Sombor, gdje su dočekani, neka se ne ljute "državnici", uz sve ceremonijalne počasti. To hodoljublje je u Somboru imalo značenje prvorazrednog društvenog događaja, što pokazuje i ozbiljnost s kojom je realiziran put u Tuzlu. Slijedi uzvratno gostovanje, čime će suradnja dobiti oblike trajne razmjene kulturnih programa. Potpisniku ovog teksta se čini deplasiranim opet spominjati da se i na gostovanju somborskog Pozorišta nije pojavio nitko iz Županije ili Općine. Ovo ćemo shvaćati kao pravilo, a ako se dogodi izuzetak, to ćemo, nema nam druge, staviti na naslovnu stranicu.

Kasnimo u treći milenij

Budući da je u prošlom broju g. Juraj Novosel, urednik našeg lista, objavio program Tuzlanskih pozorišnih dana, bilo bi naporno i za čitatelje i za autora da pri kraju teksta ponovno objavljujemo redoslijed izvođača. U kroljiju ipak valja spomenuti da je Tuzlansko kazalište izvelo sve svoje "žive" predstave, izuzev "Hasanaginice", kojoj su prizemni politički mozgovi ovog grada pripisali karakteristiku - "islamskog fundamentalizma". Gostovala su kazališta iz Mostara, Zenice, Sarajeva, a "Dubrovački kantuni" Kamernog teatra '55 su sutradan otputovali za Crnu Goru. Izvedene su tri predstave za djecu. Promovirane su knjige "krug" Gradimira Gojera i "Hasanaginica" Nijaza Alispahića. To je to.

Tradicionalna tuzlanska kazališna jesen ove godine je stigla pred kraj godine. Taman koliko nam je potrebno da shvatimo kako po odnosu vlasti prema kulturi kasnimo u treći milenij. Ako to uopće netko želi znati.

IZ PREDSTAVE MINISTROV SIN

ZDRAVLJE

KAKO ŽIVJETI I STARITI BOLJE

Svi načini da odgodite starenje

Upoznajte pripravke, vitamine i oligoelemente koji mogu odgoditi starenje, a koje liječnici sve više propisuju

Za muškarce - testosteron

U muškaraca, lučenje hormona testosterona progresivno se smanjuje nakon pedesetih godina života. Testosteron djeluje na razvoj mišića, dakle na snagu, i čovjek je pod njegovim utjecajem aktivniji. Nakon šezdesetih, testosteron se ponekad daje kao nadomjesno liječenje u andropauzi, koja odgovara ženskoj menopauzi. Prije toga liječnik mora obaviti klinički pregled i ultrazvuk rektuma i prostate. Kod određivanja liječenja mogu se propisati hormonske tablete ili injekcije. Liječenje mora biti strogo kontrolirano jer može pogoršati već postojeći rak prostate ako ga imate.

Antioksidanti

Slobodni radikali, odgovorni za procese oksidacije u stanicama organizma, uveliko pridonose procesu starenja. Organizam raspolaze obrambenim mehanizmima i tako neutralizira štetni učinak slobodnih radikala. U tome ključnu ulogu imaju prirodni antioksidanti: vitamini C i E, betakaroten i oligoelementi (selen, cink, bakar, magnezij...). No, s godinama je tijelo sve manje sposobno obraniti se od štetnih posljedica oksidacije u stanicama.

Da biste nadoknadili pomanjkanje antioksidanata u organizmu, savjetuje se i dodatno uzimati vitamine u kombinaciji s oligoelementima. Nedavna proučavanja dokazuju da to štiti od kardiovaskularnih bolesti, poglavito ateroskleroze, a prema ispitivanjima koja su u tijeku, ini se da može usporiti Alzheimerovu i Parkinsonovu bolest.

Kada započeti?

Pravi trenutak mogle bi biti kasne četrdesete, ali ni jedno ozbiljno istraživanje to ne potvrđuje. U SAD-u velik broj osoba uzima antioksidante (koji su u slobodnoj prodaji po supermarketima), već od 20. godine života.

Kako odrediti dozu?

Nitko danas ne zna koja je doza potrebna i najprimjerenija. Potrebe variraju od slučaja do slučaja i ovise o stupnju biološkog starenja svakog pojedinca.

Izdaju li se na recept?

Ne. U nas, kao i u drugim europskim zemljama, antioksidanti su u slobodnoj prodaji po ljekarnama i drogerijama. Ipak, korisno je o potrebi uzimanja tih pripravaka porazgovarati s liječnikom.

U bliskoj budućnosti, trebalo bi se moći dijagnosticirati stvarno stanje tjelesnih sustava obrane od slobodnih radikala i zato će možda liječnici propisivati liječenje antioksidantima

prema osobnim potrebama. Uostalom, sve će više namirnica biti obogaćeno vitaminima i mineralima. No, budući da su antioksidanti dostupni svima, doze će biti male.

Nadomjesno hormonsko liječenje

Hormoni uvelike utječu na organske funkcije. U žena u menopauzi, smanjenje i prekid stvaranja hormona u jajnicima (estrogeni, progesteron) uzrokuje brojne poremećaje: kosti se dekalificiraju, kolesterol u krvi raste, sklonost aterosklerozi se povećava, koža postaje suha i naborana. Danas se u znanstvenim krugovima smatra da je hormonsko nadomjesno liječenje potrebno već u predmenopauzi, ali je za to zainteresirano samo 30 posto žena.

Da bi nadomjesno hormonsko liječenje bilo učinkovito, mora trajati do kraja života. Američki liječnici misle da bi ga trebale započeti i žene od 80 godina, čak i ako nikada

Vitamini C, E i betakaroten štite od kardiovaskularnih bolesti, a čini se da mogu usporiti Alzheimerovu i Parkinsonovu bolest

nisu bile na liječenju. Nadalje, to se liječenje mora prilagoditi individualnim potrebama, jer nemaju sve žene jednako smanjenje hormona u krvi ni iste simptome. Zato je teško od prve odrediti pravu dozu i liječenje se često mora korigirati.

Kako djeluje?

Propisuje ga ginekolog, uzima se u obliku tableta ili injekcija i poboljšava ženama kvalitetu života. Sprječava brojne bolesti vezane uz starenje (osteoporozu, aterosklerozu), čuva kvalitetu kože i kose, stabilizira raspoloženje, smanjuje depresiju iz 50. godina života i omogućuje normalan spolni život (uklanja suhoću rodnice).

Je li za svaku ženu?

Ranije je bilo kontraindicirano za bolesnice koje su bolovale od raka dojke. Danas liječnici smatraju da žene koje su imale i izliječile rak dojke, poslije dvije godine mogu uzimati nadomjesno hormonsko liječenje. Ono, naime, ne bi trebalo povećati rizik od recidiva. Upravo se provodi veliko europsko ispitivanje, koje bi to uskoro moglo potvrditi.

VITA

HAMDIBEG: SELMA ALISPAHIĆ I MILENKO ILIKTAREVIĆ

SA STILOM U SVEČANU NOĆ

Da biste zasjali u jednoj od brojnih svečanih večeri koje predstoje, ne trebate potrošiti bogatstvo - važniji je stil

Bez suvišnih detalja

Neobična, ali vrlo privlačna kombinacija male haljine i duge vunene jakne. S metalnim pojasom i sličnim ukrasima po rubu, ova je jakna zahvalni dio garderobe i za večernji izlazak.

Lakirano odijelo

Želite li barem za jednu večer biti žena-vamp, odlučite se za ovo lakirano crno odijelo. Neka bude priprijetno uz tijelo, a kaputić u struku zakopčan jednim dugmetom. Ispod odjenite prozirnu bluzu dužu od kaputića. Zavidljivi pogledi neće izostati.

Svemirska ideja

Uske hlače i jakna s uzorkom, koja je puna patentnih zatvarača, no rukavi i ovrtnik ostaju jednobojni: moglo bi se reći, pomalo svemirska ponuda dizajnera.

Šarm svile

Ovaj svileni sako vrlo je jednostavnog kroja, kopča se samo jednim dugmetom, a džepovi imaju preklape. Umjesto bluze ili topa, stavite samo kravatu.

Gola ramena

Prava, crna večernja haljina koja dopire do gležnja. Ramena su obnažena, a kako nema ni bretela, haljina je ipak namijenjena samo dobro građenim ženama izuzetno lijepe i njegovane kože.

Ekstravagantno

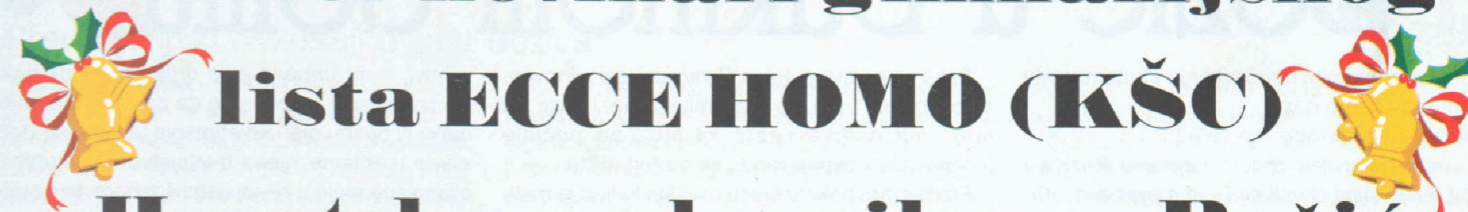
Ekstravagancija je najbolja riječ za ovaj komplet od vunenog krepa. Duga jakna strogih linija, sa zlatnim dugmetima koja su ujedno i ukras, kombinirana je s najminimalnijom minicom. Osobita posebnost su čarape-hlače.

Izazovni komplet

Premda niste Carla Bruni, možete hrabro odjenuti ovo lijepo crno Icebergovo odijelo. Ne želite li biti previše izazovni, možete ga upotrijebiti bluzom ili topom.

Učenici-novinari gimnazijskog

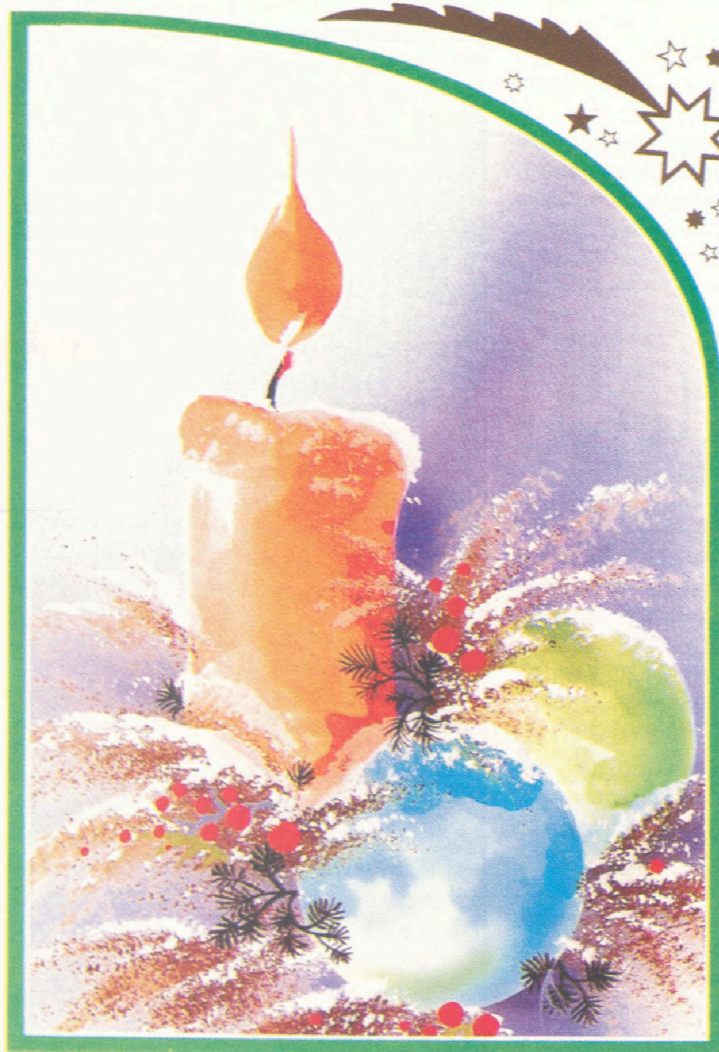
lista ECCE HOMO (KŠC)

Hrvatskom glasniku za Božić

NJIHOVI PRILOZI ČESTITKA SU I DOPRINOS PROSLAVI SEDMOGODIŠNJEG

JUBILEJA USPJEŠNOG TRAJANJA HRVATSKOG GLASNIKA.

ŽELIMO OŠTRA PERA, TOLERANCIJU I DUGOVJEČNOST.

BOŽIĆ MOGA DJETINJSTVA

Sjećam se i uživam. Božići moga djetinjstva bili su drugačiji nego ovi današnji. Bila sam dijete koje je odraslo u jednom političkom sustavu u kojem su me učili govoriti kako idemo "u šetnju" kada bismo, nedjeljom, obučeni u misne oprave, odlazili u Crkvu. Smatram to vrijeme i te kako sretnim, šta više, nekada bih voljela da se vrati.

"Zašto? To je vrijeme nekima donosilo samo probleme i glavobolje," reći će neki. Drugi opet kažu: "Samo nek' je prošlo ono vrijeme kad sam morao čuvati svoju glavu, paziti što govorim u javnosti pa čak i u svom domu. Samo sam čekao kada ću završiti u zatvoru zbog nekog "zločina" protiv države ili neke izjave koja bi me, možda proslavila ili prošla sasvim neopaženo u demokratskom svijetu".

Moji roditelji su bili jedni od onih ljudi koji su morali paziti što i kako rade i govore.

Pošto su bili svjesni da je njihova nepodobnost bila u tome što su svake nedjelje išli na misu, što su slavili blagdane, te išli na ponoćku uoči naše najsvetije noći, nisu se osjećali na krivom putu već su tako odgajali i svoju djecu. Ja sam jako ponosna zbog toga.

Ono što smo mi uživali na Badnjak, nije mogao uživati svatko tada. Niti je to znao niti je to htio znati. Moji roditelji su se ponašali kao da smo usred najpobožnijeg svijeta. Ničim nisu dali narušiti svoj odnos prema Božiću i našim običajima.

Svakog Badnjaka imali smo "svečanu" večeru s prekrasnim srebrnim kaležima u kojima je

stajalo crno vino. Jednostavna, posna jela, pod svjetlom svijeća, dobivala su neki čudan, čaroban, miris i izgled. Barem sam ja to tako doživljavala. Zelena Božićna pšenica na sredini stola, veliki, nakićeni, prirodni bor "krizban". Svi obučeni svečano. Moje velike sestre i ja sviramo i pjevamo. Tata sjeda za klavir i u zraku se osjeti veselje. Onda otvaramo darove.

I mi, ukućani, i prostorija u kojoj smo se nalazili, i naša molitva prije jela, sve je to činilo jednu neponovljivu cjelinu.

Sve je bilo tako dobro, gotovo savršeno.

Ne znam kako bih opisala moj odnos prema slavljenju Božića danas. Možda i nije tako velika promjena, kolikom je ja doživljam. Odrasla sam i promijenilo se sve oko mene. Pa jesu li moji Božići sada tužni?

I dalje imamo vino, pšenicu, bor, pjesme i molitve. Pa ipak, moje je veselje sada drugačije. Vjerojatno sam odrasla?!

U vrijeme Adventa nadiru uspomene i ja se sjećam starih: Materica, Očića, Badnjaka, Božićnih jutara iz djetinjstva. Sjećam se tihog odlaženja na ponoćku i diskretnih posjeta naših prijatelja, muslimana i pravoslavaca. Želim to opet jednom tako svečano i djetinjasto doživjeti. Znam da su preda mnom još mnogi Božići i znam da ću se uvijek truditi da osjetim radost i sreću koju mi je Božić donosio u djetinjstvu.

Gabriela Petrović, Ila
KŠC "Sveti Franjo"
Tuzla

**Svim učenicima, roditeljima,
kao i našim dobročiniteljima
Sretne blagdane žele djelatnici
Gimnazije Katoličkog školskog
centra "Sveti Franjo" u Tuzli.**

Božić u bakinom domu

S pogledom punim oduševljenja gledam u sav taj silni snijeg oko nas.

Zašto li ga ljudi toliko ne vole?

Za mene je uvijek značio naznaku Božića i skorog obiteljskog okupljanja kod moje bake. "Bit će kićenog Božića" - vjerovatno sad govori. Kroz zamagljeno staklo magle se i moje misli. Svu divnu tradiciju Božića potrudila se prenijeti nama mlađima, pa su u mojoj obitelji to oduvijek najljepši i najmiliji dani godine.

A duh Božića najljepše je doživjeti u bakinoj kući. Tek što zakoračim u sobu još, prije nego vidim njen radosni osmijeh, skrenem pogled na sto, da se uvjerim da je sve kao i prijašnjih godina. Naravno, odahnem.

Jedina stvar koja se ne mijenja i pored mog odrastanja.

I sada si mogu predočiti sliku stola tog dana. Visoka zelena pšenica zasijana u staroj smeđoj vazici čuvanoj za tu prigodu, tri zapaljene svijeće koje osvjetljavaju sobu, posna večera i slatko voće u kompotu za desert. Jelka je naravno već bogato okićena i oni mlađi već radoznalo pod nju zaviruju. Ali ne nalaze ništa.

Nova godina

Nova godina. Još samo nekoliko dana dijeli nas od početka trećeg milenija. Odbrojavanje je već odavno počelo. Vani pada snijeg. Hoće li se zadržati do 31. prosinca? Hoćemo li imati bijeli Božić i Novu godinu?

A sjećam se kako je to bilo u dane moga djetinjstva. Nova je godina bila nazvana danima dječje radosti. Mama i tata vodili su me na svečane priredbe koje su organizirane na poslu. Obično je dolazio Djeda Mraz i dijelio djeci darove. Kako je samo tu plaća bilo! Uplašena djeca nisu se dala iz maminog naručja, čak ih ni darovi nisu mogli odvojiti od sigurnog zagrljaja. Oni malo stariji hrabro su recitirali pjesmice i dobili zaslužene darove. Obično sam bila među njima. Za šareni šuštavi paketčić čovjek se mora malo i žrtvovati. Rat je prekinuo ove podjele paketčića. Možda je i bilo vrijeme jer sam u Djeda Mrazu počela prepoznavati maminog kolegu sa posla.

Kod kuće je Nova godina prilika da se ispod bora okićenog na Badnjak otkriju još neki darovi, mali ali slatki. A onda novogodišnja noć! Kako sam samo čekala da uđem u svijet odraslih i dočekam i ja trenutak kad će se točno u dvanaest poklopiti kazaljke na satu i kad ćemo poželjati jedni drugima sve najbolje u novoj godini! Dok sam bila mlađa, nije mi bilo dopušteno ostati toliko dugo budnom. Zato je, valjda, sve to imalo neku čar tajanstvenosti. Što li se to događa u ponoć? Stotinu sam puta sebi obećala kako ću ove godine i ja ostati budna, otkriti konačno tajnu, ali oči bi se sklappale samo od sebe i uvijek bih propustila taj najvažniji trenutak. A kad sam konačno došla do ponoći, bilo je to, i pored slavlja i veselja, malo razočarenje. Pa ne događa se ništa osobito!

Ana Stahov, Ib

Baka se sa svog stolca slatko smiješi njihovom razočarenju, i oni iza tog smijeha naslućuju da ipak ima negdje nešto za njih, pa počinje umiljavanje i zapitkivanje. Ni od tog ništa.

Promatram bakinu sreću i mislim koliko je malo potrebno da čovjek bude sretan. Koliko je trenutak radosti s bližnjima neprocjenjive vrijednosti! Svu tu idiličnu sliku želim nekako zagrliti u svom srcu i zadržati je tamo zauvijek.

A sve to skupa samo su pripreme za onu pravu gozbu večeri Božića.

Jutrom porane svi na misu zornicu koji nisu prisustvovali polnočki kada je post prestao, pa se s doručkom sto puni mirisnim jelima, a baka ponosno traži pomoć da se iznese njena pečena. Svi su veseli i međusobno si čestitaju, darovi su pod jelkom, već od doručka nestrpljivo raspakovani. Cijeli dan svi su pod djetim blagdana, a obiteljski okup završava večerom. Najbogatija trpeza u godini. "Ni darnuti" - prijete moja baka - "dok se ne izmoli molitva zahvale". Meso, gibanica, božićne pjesme kojih se baka već usput sjeti, presudne su za savršen ugođaj večeri. Kad se večera završi, svako se već nečim

Ali, ova je Nova godina ipak osobita! Malo je naraštaja imalo priliku dočekati novo stoljeće, a tek tisućljeće! Groznica milenijuma tresu cijeli svijet! Svi su nekako uzbuđeni i osobito se pripremaju. Iako još nisu zapravo riješene dileme ulazimo li ovog 31. prosinca u treći milenij ili će to biti tek iduću godinu, svi se pripremaju.

"Gdje ćeš slaviti Novu godinu?", pitanje je koje se najčešće čuje ovih dana. Postavljaju ga i stari i mladi. Postavljaju se ljudi rekordi ovog stoljeća, prave se rang-liste zlu, naj, izdvajaju značajni po dobru ili po zlu. Možda bi ipak bilo bolje ostaviti mudroj povijesti neka sudi o prošlom stoljeću. Toliko je toga lijepog bilo i toliko toga ružnog.

Što li će nam donijeti novo stoljeće i novi milenij? Je li sada vrijeme da zaboravimo sve loše stvari koje su se dogodile i u novi milenij ponese samo dobro?

Hoće li u novom tisućljeću u svijetu zavladata mir? Ne znam! Kada se u ponoć 31. prosinca otvori šampanjac i nazdravi novoj godini, hoće li se ljudi promijeniti?

Sigurna sam da su želje koje upućujemo jedni drugima iskrene! Puno zdravija i sreće! I neka rata ne bude! Što se onda dogodi poslije, pa se želje ne ispune?

Teška su to pitanja, a vani još uvijek pada snijeg! Možda će se zadržati do Nove godine! Grad će biti čist i bijel, pomalo ukrašen. Ne doduše kao veliki gradovi u dalekom svijetu, ali mi smo ipak samo mali grad. Zato je naše raspoloženje svjetsko!

Uostalom, gdje ćete vi slaviti Novu godinu?

zabavi, a mi unučad gdje drugo nego uz baku. Ne ponestane joj energije da nam ispriča kakvu bajku ili basnu njena djetinjstva te kako se Božić slavio u vrijeme njena djetinjstva. Sa sjetom u očima spominje u našoj obitelji zaboravljen običaj unošenja slame u kuću, bombona skrivenih u njoj, sve to prvi put čuh od nje. U taj tren osjetim se tako sigurno, osjetim da negdje, pripadam i tu i uživam.

I dok kroz zadnji prozor auta gledam kako se bakina kuća udaljava, a sav taj čar nestaje, ostaje mi ipak u srcu ono slatko iščekivanje svih tih poznatih i dragih običaja dogodne.

Tea Pejić, Ib

Bajram

U susret blagdanima ljudi idu radosni, jer im on donosi mir i spokojstvo. Oni nam omogućuju da provodimo vrijeme skupa sa svojom obitelji, prijateljima i osobama koje su nam drage. U to vrijeme imamo mogućnost da se pomirimo s nekim ako to nismo prije učinili, da nekom nešto oprostimo i sl. Za blagdane puno smo ljubazniji i prema drugima i to nam čini život boljim. U kućama tad vlada posebna atmosfera i mir. Sada su kod nas nastupili vjerski blagdani. Tačnije mjesec posta Ramazan. To je vrijeme kada muslimani poste. A to znači odreći se preko cijelog dana, jela i pića. Osim posta ljudi vrijeme provode obraćajući se Bogu. Mjesec ramazanskog posta traje 30 dana. Sa postom se počinje prije izlaska sunca. To je takozvani "sehur". Za sehur ljudi jedu i piju kako bi izdržali dan posteci. Pri kraju dana sprema se objed. Kućom se širi miris tradicionalnih jela i pića. Najčešće su to čorbe, bureci, meso, soğan dolme, vruće lepine, a, od kolača, hurmašice i baklave. Pije se kompot ili limunada. Post završava zalaskom sunca. Za mnoge ljude koji poste ovo je najljepši dio dana. Ukućani su tada još ljubazniji i jedni prema drugima. Tada se poziva rodbina, susjedi i prijatelji da zajedno dočekuju "iftar". Početak iftara označava ezan s munare. Iftar je vrijeme objeda. Najljepši iftari su mi provedeni kod moje nene. Dok priprema hranu, ona se prisjeća i priča mi kako je to bilo u vrijeme njenog djetinjstva. Djeca bi na avlijama i sokacima nestrpljivo čekali da se oglasi ezan. A zatim bi utrčali u kuću i povikali: "Evo ga ući". Nasmijanih i radosnih lica sjeli bi za već postavljenu sofru, sretni što su ispostili još jedan dan. Njihova radost bila bi tim veća što na kraju Ramazana dolazi veliki blagdan Bajram, a tad bi sva djeca dobila novu odjeću i ostale darove. Osim ramazanskog Bajrama muslimani imaju i Kurban Bajram. To su dva jedina blagdana kod muslimana. Narodna pjesma: "Nek mirišu avlije, nek se svako raduje. Širom Bosne ponosne nek se zna da Bajram je", i izražava radost, želju za porukom, svima dobronamjernim.

Selma Ušćuplić, Ia

Pripovijetka "ČUDO" Marie Luise Kaschnitz

Prevoditeljski pokušaji u čast Božića

Teškoća, koju čovjek u općenju sa don Crescenzom ima, je u tome što je potpuno gluh. On uopće ne čuje, ali je preponosan da bi čitao ljudima sa usana. Usprkos tome, razgovor sa njim se ne može jednostavno započeti tako da se nešto napiše na papiriću. Tako se mora raditi kao da on još nekom pripada, kao da je on još dio našeg bučnog, brbljivog svijeta.

Kada sam Crescenzo pitala kako je bilo za Božić, on je sjedio na pletenoj stoličici, na ulazu u njegov hotel. Bio je sasvim tiho, i ja sjedoh na drugu pletenu stoličicu, točno ispod barametra sa promidžbenim panoom jedne brodske linije, jedan bijeli brod u plavom moru. Ponovih moje pitanje, a don Crescenzo je začepio uši, vrteći dugo glavom. Tad izvuče jedan blokčić i olovku iz džepa, i ja napisah riječ "Natale", (Božić) te ga pogledah puna iščekivanja. Sada ću odmah početi pričati Božićne priče koje su zapravo Božićne priče don Crescenza. Ali, prije moram još nešto reći o don Crescenzu. Moji čitatelji moraju znati kako siromašan je on nekada bio i kako je bogat sada. To je poslodavac sa preko stotinu namještenika, vlasnik velike plantaže vinove loze i limuna i sedam kuća.

Morate ga vidjeti, kako postupa sa gostima svoga hotela, pažljiv i tužan i užasno sam. I onda morate znati, da vrlo rado priča iz svoga života i tada ne viče, već govori tihim glasom. Često sam ga slušao i naravno, Božićna priča bila mi je već poznata. Ja sam znao da ona počinje sa noći, u kojoj brdo dolazi, da, tako su se oni derali: "To brdo dolazi!" Uzeći su dijete iz kreveta i onda krenuli uskim poljskim putićem. On je tada imao sedam godina i kada je don Crescenzo o tome pripovijedao, stavio je ruke na uši, da se razumije, da to je noć kriva za sadašnju njegovu patnju.

"Imao sam sedam godina i imao sam temperaturu", kaže don Crescenzo, a podigao je ruku do ušiju i taj put. "Mi smo bili u pidžami, i to je bilo sve što je nama ostalo". Poslije brda naša kuća je skliznula u more, ta košulja na tijelu, ništa više. Primili su nas rođaci i draga rodbina dala nam je poslije zemlju, isto kao sad, gdje Albergo stoji. Moji roditelji su tamo napravili kuću, još prije zime.

Moj otac je radio zidarske poslove, a majka mu je dodavala cigle u vrećama. Bila je mala i slaba i kada je mislila da nema nikoga u blizini, sjela bi na trenutak na stepenice i jecala, a suze bi joj lile niz lice. Krajem godine kuća je bila gotova i spavali smo na podu, umotani u deke. Smrzavali smo se. "I kada je došao Božić", rekao sam i tumačio riječ "Natale" što je stajala na prvom papiriću. "Da", reče don Crescenzo, "tada dođe Božić i tog dana sam bio toliko tužan kao nikad u mom životu. Moj otac je bio liječnik, ali jedan od onih, koji nisu pisali račune. Išao je i liječio ljude, a kada bi oni pitali koliko su dužni govorio je - prvo bi morali kupiti lijekove, i meso za juhu, a potom je trebao reći, koliko. Ali, on to nije nikada rekao. Poznavao je vrlo dobro ljude koji su ovdje živjeli i znao je da nemaju novca. Nikada nije uspijevao natjerati ih, čak ni onda, kada smo sve izgubili i potrošili posljednju ušteđevinu. Pokušao je jednom, pred Božić, na dan kada smo zapalili posljednje drvo u ognjištu. Te večeri moja majka je donijela puno bijelih papirića kući i spustila ih pored mog oca. Tada mu je izgovorila nekoliko imena, moj otac je pisao imena na listiće i svaki put i broj u njih. Ali, kada je bio gotov, ustao je i bacio listiće u vatru, koja se upravo gasila. Vatra je titrala veoma lijepo, i ja sam se radovao tome, ali moja majka je ostala nijema, pogledavši mog oca tužno i srdito. Tako je došlo, da 24. 12. nismo više imali drva, nismo imali hranu niti odjeću, s kojom bi bilo dovoljno prikladno otići u crkvu.

Ne vjerujem da su moji Roditelji oko toga mnogo razmišljali. Odrasli, kojima se desi tako nešto, su sigurno ubijedeni da će im već jednom ponovno biti bolje i da će moći jesti, piti i hvaliti Boga, kao što su radili tijekom vremena.

Ali, za dijete, to je nešto sasvim drugačije. Dijete sjedi tu i čeka na čudo, i ako čudo ne dođe, sve je gotovo i prošlo.

Kod ovih riječi don Crescenzo se sageo i pogledao napolje na ulicu, tako, kao da je tamo nešto privuklo njegovu pažnju. Ali, zapravo je pokušavao samo prikriti svoje suze.

Pokušavao je, da ja ne shvatim, kako se otrov njegovog razočaranja tiskao još i danas u svim stanicama njegovog tijela.

Naše Božićno slavlje, nastavio je poslije nekog vremena, je sigurno potpuno drugačije od Božića kod vas kod kuće. To je jako glasno, jako veselo slavlje. Malo Isus bude nošen u staklu na ceremoniji, a limena glazba svira.

Satima se puca iz prangija i zvuk tih pucnjeva se odbija od stijene, tako da zvuči kao boj.

Rakete se ispalje u zrak, razvijaju se u velike palme i padaju u kiši zvijezda natrag u dolinu.

Djeca se deru i galame, a more svojim crnim zimskim valovima šuška tako glasno, kao da od dragosti jeca i pjeva.

To je naš Božić i čitav dan prođe u pripremanju. Mališani pale petarde, a djevojčice se obavezno rese vjenčićima i čiste posrebnjene ribe, koje stavljaju oko vrata. U svim se kućama peče meso, kuha i miješa slatki sirup. Tako je bilo i kod nas, koliko se sjećam. Ali u Božićnoj noći u našoj kući je bilo vrlo tiho. Oduševljenje se nije razbukalo, zbog toga sam ostao što je moguće duže vani, jer je tamo bilo još uvijek malo toplije nego unutra. Sjedio sam na stepenicama i gledao uz žlicu kuda su prolazili ljudi i kola sa slabim bljescima i ponovno nestajali. Prošlo je mnogo ljudi putem, seljaci su sa svojim obiteljima išli u crkvu i ostali su oni koji su imali nešto za prodat (jaja, žive kokoške i vino). Dok sam tu sjedio, mogao sam čuti kodokanje kokoški i smiješno brbljanje djece koja su jedna drugoj pričala o tome, što će se sve desiti večeras. Kada je na ulici postalo tiho, mislio sam da je slavlje moralo otpočeti, i mogao bih primijetiti buku raketa i vrištanje od sreće i oduševljenja. Ali ništa nisam čuo osim zvukova mora koji su udarali o hridi i glas moje majke koja je molila i pozivala me na zajedničku Čitaniju. Uradio sam to, ali gotovo mehanički i začinjeno.

Bio sam jako glasan i htio sam moje jelo, meso i slatkiše. Ali prije svega sam htio moj blagdan, moj lijepi blagdan. A onda se odjednom sve neshvatljivo promijenilo. Koraci na ulici nisu se više čuli, a automobili su stali. U sjaju lampe vidjeli smo punu vreću ubačenu u naš vrt i pune korpe koje su postavljene duž ulice. Drva i triješe su se niz stepenice skotrljali, a kada sam polako uzašao uz stepenice našao sam na niskom zidicu jaja, piletinu i ribu. Trajalo je neko vrijeme, dok su tajanstveni šumovi prestali i dok smo vidjeli kako smo odjedanput bili bogati. Tada je moja majka otišla u kuhinju i naložila vatru, a ja sam stajao vani i udisao miris dinstane piletine s ruzmarinom. U tom trenutku nisam znao šta je moja obitelj prepostavljala, naime pacijenti mog oca, oni stari dužnici, dogovorili su se da ga usreće na ovaj način. Za mene je sve palo s neba, jaja i meso, svijetlo svijeće, vatra i ova lijepa kecelja, koju sam izvadio iz zavežljaja odjeće, koju sam tako brzo obukao. "Trči" rekao je majka. Ja sam trčao niz ulicu i kroz dugi, tamni tunel na čijem je kraju već sve sjalo od šarenih svjetala.

Kada sam došao u grad, vidio sam već iz daljine

crveni i zlatni baldahin, ispod kojeg je biskup bio podignut sa strmih stepenica.

Čuo sam bubnjeve i propovjed i vik: Živio! i vikao sam iz petnih žila.

A onda su se počela njihati i tutnjati velika zvona na otvorenom tornju.

Don Crescenzo je šutio i smijao se veselo u sebi. Sigurno je opet čuo, sa unutrašnjim čulom sve te žestoke i divlje šumove, koji su ga doveli do šutnje i koji su mu u njegovoj usamljenosti još mnogo više značili nego bilo kojem čovjeku: ljudska ljubav, Božja ljubav, ponovno rođenja života iz tamne noći.

Gledao sam ga, a onda sam uzeo blok u ruku. "Trebali bi pisati, don Crescenzo. Vaša sjećanja". "Da", rekao je don Crescenzo "trebao bih". Ali onda je klimnuo glavom. "Previše posla".

I, odjednom sam znao koji je smisao njegovih pregradnji i novogradnji, sa barom i sa garažama i sa liftom dolje do bazena.

Želio je zaštititi svoju djecu od glasi, od tužnih Božićnih večeri i sjećanja na majku, koja tegli vreće pune kamenja, sjedi i plače.

Učenici Ila razreda: Tanja, Brano, Maja, Gaby, Bibi, Jessy, Sedina, Peđa, Veda, Ivana, Bilja, Iri, Dani

Božić

Božić je blagdan kojim se, u istočnoj Crkvi, slavi Isusovo rođenje, tj. "rođenje Isusovo po tijelu". To je blagdan neizrecive ljubavi Božje prema ljudima. Isus je radi nas, ljudi, sišao na zemlju da bi postao naš Brat i Otkupitelj. On nam je donio mir s Ocem na nebesima i učinio nas je opet Božjim narodom. Sin Božji, Isus Hrist, došao je na ovaj svijet da nas otkupi od grijeha i da nam opet pribavi izgublenu milost. Na uspomenu Hristova rođenja (rođestva) svake godine slavi se Božić - najveći hrišćanski blagdan. Vjernici - hrišćani pripremaju se za ovaj blagdan postom. Božićni post traje od 15. 11. - 24. 12., a cilj posta je jačanje volje, uzdizanje duše iznad tijela, a više od svega, proslavljanje Boga i poštovanje Njegovih svetih. Stoga sveti Vasilije veliki opominje: "Korist od posta ne ograničava samo na uzdržavanje od jela, zato što je istinski post udaljšavanje od zlih djela".

Na Badnji dan (dan prije Božića) u kuću se donosi hrastovo (ili grabovo) drvo, simbol muških potomaka koje se stavlja ispod stola za vrijeme večere. I Badnji dan je dan posta. Na Božić kitimo božićno drveće i postavljamo jaslice. Isus Hrist, Sin Božji, došao je na zemlju i rodio se u jaslicama kao siromašno dijete. Tako je Isus pokazao kako su siromasi mili Bogu.

Pod božićno drveće obavezno stavljamo darove, koji nas podjesećaju na darove koje nam je Isus Hrist donio sa neba. Božić se slavi 3 dana, a prvi dan Božića proslavlja se u krugu obitelji.

Samo onaj koji je u miru s Bogom i tko ima milost u duši s radošću i ljubavlju iščekuje najmiliji hrišćanski blagdan - Božić. Zato, zaboravimo na sve nesuglasice da bismo u miru proslavili ovaj blagdan.

Bojana Randelović

UČENICI GIMNAZIJE KČC SUDJELOVALI SU NA OBILJEŽAVANJU 90. OBLJETNICE HKD "NAPREDAK" TUZLA

FOTO: MARTIN ANTUNOVIĆ

štampa HEIDELBERG speedmaster
rebro PrintCom
osvjetljavanje do B2 formata s mogućnošću max. formata 50x100cm
SCREEN scanner osvjetljivač

Gospodarska BANKA Sarajevo

Direkcija:
71000 SARAJEVO, Ferhadija 11
Tel.: 387 71 207-023, 207-022
Fax: 387 71 444-605

Poslovnica:
71000 SARAJEVO, M. Tita 56
Tel.: 387 71 203-910
Fax.: 387 71 442-959

NAPREDAK OSIGURANJE d. d. SARAJEVO
POSLOVNA JEDINICA TUZLA

SVE VAŠE BRIGE PODIJELITE S POLICOM
NAPREDAK OSIGURANJA

Tuzla, Bulevar 15. maja b. b.
Tel./fax: ++387 75 282 227

Astra-obuća

d.o.o. SARAJEVO
POSLOVNA JEDINICA TUZLA
Tel/fax: ++387 75 252 394

§ FIDUCIA

DRUŠTVO JEDNOG LICA ZA PRUŽANJE POSLOVNIH USLUGA
STRUČNI I KONSULTATIVNI POSLOVI
VEZANI ZA OSNIVANJE I RAD PODUZEĆA

foto color Žunić
express color laboratory

ul. Veljka Vlahovića 56, TUZLA Tel.: 075 34 364

TUZLA • TEŠANJ • GRAČANICA

EKSPRES
IZRADA KOLOR
FOTOGRAFIJA
SVIH FORMATA
ZA SAMO 30 MINUTA

foto color Žunić
express color laboratory

Pivara Tuzla

Nek Vam je u kući
sve zdravo i živo
nazdravlje i s čejfom pijte
Tuzlansko pivo

Sa jednog izvora
za cijelu porodicu

I Love FM RADIO Kameleon

(+ 387-75) BOSNIA & HERZEGOVINA, TUZLA
Marketing: 250-261, 250-262, 250-263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

ključ
uspjeha

tuzlanska banka d.d.

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel. ++ 387 71 65 11 33, 65 39 29

Fax. ++ 387 71 65 39 86

TUZLA
Salineatrans

Vrši usluge prijevoza putnika
Telefoni: Tuzla 239-438; 239-350
Zagreb 01-615-6911;
615-6906.

Tel/fax: 075/252-435

BOSNA

OSIGURANJE d.d.

SARAJEVO - FILIJALA TUZLA

Direkcija: Hadži Bakirbega Tuzlića 3 (Korzo)
tel./fax: 387 75 281 211, 281 212 direktor: 282 533

Filijala: Albina Herljevića 8 (Slatina)
tel./fax: 387 75 283 248, 282 408 rukov.: 282 220

OBITELJSKI RADIO
98.7 FM
VALENTINO
98.7 FM

studio tel: ++387 86 (76) 750 500
marketing tel/fax: ++387 86 (76) 750 447

D.O.O. PODUZEĆE ZA PROIZVODNJU, UNUTARNJU I VANJSKU TRGOVINU I USLUGE TUZLA

Tuzla, Rudarska 72
Tel: ++387 (0)75 282-620, 281-429
Fax: ++387 (0)75 282-071

Javno komunalno preduzeće
CENTRALNO GRIJANJE
TUZLA
MG

Ul. Krcaneka broj 1
75000 Tuzla Tel: ++387 75 283 443
Bosna i Hercegovina Fax: ++387 75 281 391
E-mail: cen.gri@bih.net.ba

ČESTIT BOŽIĆ I SRETNNA NOVA GODINA

Harib

GINEKOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE "MEDIC"

Prof. dr. Nisveta Alispahić
specijalista za ginekologiju i akušerstvo

U Ginekološkom savjetovaništu "Medic" prof. dr. Nisvete Alispahić možete obaviti:
ginekološki pregled, kontrolu trudnoće, ispitivanje i liječenje neplodnosti, dijagnostika
(ultrazvuk, PAPA, kolposkopija, spermogram, test na trudnoću, pregled vaginalnog sekreta).

Ginekološko savjetovanište radi ponedjeljkom srijedom i petkom,
od 9 do 12 i 17 do 19 sati, a subotom od 9 do 13 sati.

Na telefone
090 - 149 - 514 i 217-927
možete zakazati posebno vrijeme samo za vas.
Tuzla, Batva, Ive Andrića br. 11.

PEPEX ORAŠJE
LINIJE:
TUZLA - ORAŠJE - TUZLA
TUZLA - ZAGREB - TUZLA

PUTUJTE S NAMA!
TUZLA - BEOGRAD - TUZLA
TUZLA - BEČ - TUZLA

Telefoni:
075 - 252-435 Tuzla
076 - 713-866 Orašje
00385-1-3462-983 Zagreb
0043-67-64-856386 Beč

fotografski saloni

foto

CENTAR

na skveru, maloj pijaci i prigradskoj AS
Tel: 226-548, 230-304

Kodak EXPRESS FOTO COLOR ZUNIC

EXPRESS color laboratorij

Laboratorij 1. Tuzla, Džafer Mahala br. 46, Tel. 34-364
Laboratorij 2. Tuzla, Korzo, Tel. 075/235-899
Laboratorij 3. Tešanj
Laboratorij 4. Gračanica

*S nama Vaše uspomene
nikad ne blijede!*

ŽELITE LI NASTAVITI
SA PRAĆENJEM HRT-a ???
pravo rješenje
DIGITALNI RECEIVER
CD TV 310

Za sve informacije obratite se na
tel.: 251 059 ; 237 171
ili izravno u prostoru
HRVATSKOG DOMA

IN MEMORIAM

Tužnim i žalosnim srcem javljamo svim prijateljima i poznanicima
da je naša draga i nikad prežaljena

Ban (rođ. Koruga) Darka

nakon kratke i teške bolesti preminula u petak, 10. prosinca
1999. godine u 52. godini života.

Pokoj vječni daruj joj gospodine.

Ožalošćeni: suprug Želimir; kćerka Mirna; sin Davorin; sestra
Branka; brat Bero; zaova Branka; snaha Meta; obitelji: Koruga,
Tadić, Ljubić, ostala rodbina i prijatelji.

Posljednji pozdrav voljenoj i nezaboravnoj supruzi,
majci, baki i punci

ELIZABETI (rođ. ANUŠIĆ) ŠIMIĆ

Hvala ti za svu dobrotu i plemenitost.
Ponosni smo što smo te imali, tužni što smo te
izgubili.

Počivala u miru Božjem.
ZAUVIJEK TVOJI: suprug Franjo, kćerke: Vesna i
Gabrijela, zet Mato i unuk Karlo.

SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT ŠTRAUS	UOPĆENI NAZIV ZA PLE-TENU ODJEĆU	PJESMA LI-RSKOG SA DRŽAJA (MNOŽ.)	IME GLU-MICE RINE	RASTUR ROBE NA TEŽINI	ZNAK ZA TV REPE-ICIJU	"ASSOCIATED PRESS"	JEDNO GODIŠNJE DOBA	ŽENSKO IME	14. I 13. SLOVO ABECEDE	LUKA U IZRAELU	OBRA-MBENI IGRAC U NOGOMETU	POLJSKI FI-LMSKI GLU-MAC JAREK	PROMETNA OZNAKA ZA BOLNICU	POLJSKA MARKA TRAKTORA	LIJEVOVALI-ŠTE KOD OPATUJE	KRAT. AM. DRŽAVE VI-RGINIJA	AKROBATA, ŽONGLER.	
BOŽIČNA PJESMA																	VRSTA VRBE, ŠVIČARSKA NOVIJSKA AGENCIJA	
VRHOVNI PA-PINSKI SUD U RIMU					PTIČA NESIT, BOŽIČNA PJESMA								GROBAR, BILO KAKO					
MAKAR MALO						TITAN, VRSTA PO-LUMAJMUNA				PJEVAČ KOJI PJEVA ALT, INERTAN							TONA, GORA U "BOSNI"	
"KILO -AMPER"			OBLINA, MALA KESA										ŽARIŠTE, GRUBO VU-NE NO SUKNO				BIZMUT, BLAGDAN ISUSOVOG ROĐENJA	
GORSKI VRH U ALŽIRU						RUJEKA U ŠPA-NJOLSKOJ HERBEJSKO M. IME		DUGOREPA PAPIGA, ŠAMPION					GRADIĆ U ŠVEĐSKOJ, LEOŠ JANACEK				NEOBUVEN OŽILJAK (LAT.)	
OČEVA I MAJČINA KČI																		
GRADIĆ I LUKA NA OTOKU KORČULI																		
BOŽIČNA PJESMA																		
TREĆI TON GLAZBENE LIESTVICE		NAZIV PRODUKT TALIJENJA KOVINE																ZAPREKA NA PUTU
LUČKI PELJAR					ELEMENT VODIK, NIJANSIRATI													BELGIJA, UČESTALA PALJBA
DIPLOMA-TSKI SAVJE-TNIK																		
TALIJANSKI GRAMATIČKI ČLAN						KONČIĆ NA MAHUNI, UKRASITI												PRIJEDLOG, MORSKI SISAVAC
POUKA, SAVJET (MNOŽ.)																		
JEDINICA RADIOAK-TIVNOSTI																		
LIČKO ŽENSKO IME																		
PLANINSKI VRH U MA-KEDONIJI																		
MUZ. ŽIČ. INSTRUMENT S TIPKAMA																		
OZNAKA ZA KRALJA U ŠAHU																		
ŽITELJ PO-KRAJINE LACIJE																		
RASTAVNI VEZNIK																		
KRAT. ZA "VOJT-AMPER"																		
MJESTO NA OTOKU KRKU																		
LETJELICA NA REAKTI-VNI POGON																		

štampa speedmaster HEIDELBERG
repro PrintCom
da SCREEN scanner osvjetljivač
Novo osvjetljavanje do B2 formata mogućnošću max. formata 50x100cm

Gospodarska BANKA Sarajevo

Direkcija:
71000 SARAJEVO, Ferhadija 11
Tel.: 387 71 207-023, 207-022
Fax: 387 71 444-605

Poslovnica:
71000 SARAJEVO, M. Tita 56
Tel.: 387 71 203-910
Fax.: 387 71 442-959

NAPREDAK OSIGURANJE d.d. SARAJEVO
POSLOVNA JEDINICA TUZLA

SVE VAŠE BRIGE PODIJELITE S POLICOM
NAPREDAK OSIGURANJA

Tuzla, Bulevar 15. maja b.b.
Tel./fax: ++387 75 282 227

Astra-obuća

d.o.o. SARAJEVO
POSLOVNA JEDINICA TUZLA
Tel/fax: ++387 75 252 394

§ FIDUCIA

DRUŠTVO JEDNOG LICA ZA PRUŽANJE POSLOVNIH USLUGA
STRUČNI I KONSULTATIVNI POSLOVI
VEZANI ZA OSNIVANJE I RAD PODUZEĆA

Pivara Tuzla

Nek Vam je u kući
sve zdravo i živo
nazdravlje i s čejfom pijte
Tuzlansko pivo

Sa jednog izvora
za cijelu porodicu

Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI
Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak • Ravnatelj: Petar Matanović • Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel
• Lektor: Marica Petrović • Uredništvo: Petar Matanović, Juraj Novosel, Marica Petrović, Romeo Knežević,
Martin Antunović • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2 Tel/fax: 075-237-171 • Kompjutorska priprema i tisak:
"PrintCom" D.O.O. Grafički inženjering Tuzla • Račun: ZZPP Tuzla: 12200-678-34618 - HKD Napredak - za
Glasnik • List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republickom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/
93 - 15. 03. 1993. • Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98.,
list Hrvatski glasnik je javno glasilo, te prema članu 19. točka 13. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga -
ne plaća porez. • Cijena za inozemstvo 3 DEM • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

Sretan Božić
i blagoslovljena
Nova 2000. godina

Osnovan 1992. godine INDEPENDENT INDEPENDENT INDEPENDENT INDEPENDENT
I Love FM RADIO Kameleon
102.7
(++387-75) BOSNIA & HERZEGOVINA, TUZLA
Marketing: 250-261, 250-262, 250263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

bosna
OSIGURANJE dd

SARAJEVO - FILIJALA TUZLA

Direkcija: Hadži Bakirbega Tuzlića 3 (Karzo)
tel./fax: 387 75 281 211, 281 212 direktor: 282 533
Filijala: Albina Herljevića 8 (Slatina)
tel./fax: 387 75 283 248, 282 408 rukov.: 282 220

Javno komunalno preduzeće
CENTRALNO GRIJANJE
TUZLA

Uli. Krečanska broj 1
75000 Tuzla Tel: ++387 75 283 443
Bosna i Hercegovina Fax: ++387 75 281 391
E-mail: cen.gri@bih.net.ba

OBITELJSKI RADIO
98.7 FM 98.7 FM
VALENTINO

T U Z L A
Salineatran

Vrši usluge prijevoza putnika
Telefoni: Tuzla 239-438; 239-350
Zagreb 01-615-6911;
615-6906.

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO
Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
Tel. ++ 387 71 65 11 33, 65 39 29
Fax. ++ 387 71 65 39 86

SOLI
HRVATSKI RADIO SOLI
92.7 MHz
103.4 MHz

*Čestit Božić i
Sretna Nova 2000. godina*

ključ
uspjeha

Tuzlanska banka d.d.

DAMM

D.O.O. PODUZEĆE ZA PROIZVODNJU, UNUTARNJU I VANJSKU TRGOVINU I USLUGE TUZLA

Tuzla, Rudarska 72
Tel: ++387 (0)75 282-620, 281-4
Fax: ++387 (0)75 282-071

